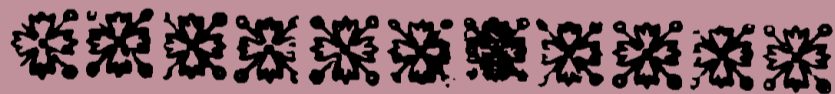

ژماره

۳

چوار باخی پینجوین

به ندى سیه‌مه دیوانی

« قانع »

چوار باخی پینجوین

بهندی سیه‌مه دیوانی

« قانع »

له سه‌ره‌یه‌ری « قانع » و جاویری شو کور مصطفی چاپوه بلاو
کرایه‌وه هیج ، کهسی بی ئیجازه‌ی خوی هه‌قی چاپ کردنی نیه

۱۳۷۲ هـ - ۱۹۵۳ م

پیش کش به دستهای لاوم
به راوی-ژ و به بیره
ته دهب بگری به گران
نازان ره نگی چون بو ؟
خیزر که نه منانی چونه ا ؟
لک لابه ری دلانه
به ، شه مره کانا دیاره
هه زاری کورده وارم
به روه رده ی کونجی لادیم
هه موم نوسی به سه دجور
پیش کش به خاک و پاتان
میوه بن و خواتان
له ره باش تر نازانم

وینهی سه ر لی شیواوم
تهم وینه ته رچی پیره
روزی ته بی ، کوردسان
به کی ته پرسی له ، دو
(قانع) شاعری کونه
وینهم بو ، تهو ، زمانه
وینهم به ، پی ووتاره
که ، بی پاره و هه زارم
بویه ، بی شوین و بی جیم
هه رچیم زانی کم و زور
هه گهر چاک بو ، له لاتان
هه گهر خراپه لاتان
عفو فرموت نوقسانم

پيشكەشه به ۱۹۵۱ مو خاوهن بيريكي ته نكه و بارهك ردل پرر له جوشش .
پيشكەشه به ۱۹۵۱ مو هوشيار يكي دهرون پرر له زه خا و سفت و
سو له ري خاك و نيشماندا .

شو كور مصطفي

مايس ۱۹۵۳

بغداد

سهرتا

زور خوم به بهختیار ههزانم که ، دهورهی ژبانی من کهوته ،
 دهوری کاره با ههچ گومانی نیه که ، له پیش منا به ، ههزاران
 هونهری گرانما به و به نرخ له ، کوردوستانا بوه . بهلام له بهربی
 چاپخانهیی له گهل خویان سردوت هه و هونراوه به نرخانه بهرپوت وه
 فه و تاوون یانی هه گهر به چاویکی تی بینی ته ماشای خاك و خولی
 کوردستان بکیت هه توانم بلیم له سی بهش دو بهشی گه وههری هه ده ب
 وه دورری نکته به بهلام ، هیمه که بیان هه لین شعر دوست وه دهستی
 ته بیمهت خستویندیه روزگار یک که ، هه شاره بهچکوله به کک له ،
 گتی دا برروانیت هارره هارری مه کینهی چاپکردن دیته بهر گویت
 هه گهر چی ، هیشتا هه ده ب نرخیکی وای نیه که ، خاوهن هه ده به کان
 بتوانن به ، ته وای هه ساره کانیا ت چاپ وه بلاو بکه نه وه . له گهل
 هه مه شدا هه ر چا که چونکو پیاوی وامانه هه به که ههز له خزمهت
 هه کات کرده وهی شاعر یک چاپ وه بلاو هه کانه وه هه تر که یفی خویه نی
 قازاج بکا یازه ره ؟ من بهش به حالی خوم شعره کانم کردوه به ،
 پینج به شه وه به ندی به کم به ناوی (گولانهی مه ربوان) هوه له سهر
 هه کی معارف بهر وه ماموستا علاء الدین سجادی چاپ وه بلاو کرا به وه
 به ندی دو هه م به ناوی (باخچهی کوردستان) هوه به یار مه تی لاویکی خوین
 گهری نیشتمانی له سهره هه ر کی خوم و چاویری شو کور مصطفی چاپ
 وه بلاو کرا به وه هه م به ندی سی هه مه که ، ناوی (چوار باخی ، پینجوبینه)

له سهر ئهركى خوم و دو باره له ژير چاويرى شهكر مصطنى چاپ وه بلاو كرايه وه تكا ئه كم له خوینده واره خوشه ويسته كانان به چاوى مهرحه مهت چاوپوشى بكن له كهچ و كوررى شعره كانان چونكو خوتان ئهزانن هه مو كاتيك زه مان ئه كورريت وه تى كه بيشتنى خوینده وارانمان بهرز ئه بيته وه به لام شيعره كانى من كه نزيككى بيست سال له مه و پيش ووتراون چى نوسرابى هه ر ئه وه به به يارمه تى خوینده واره نيشتمانيه كانان ئيمه پيش كه پيمان ئه اين شعر دوست بهره بهره تى ئه كوشين بو بهرز گردنه وهى ئه دهب به يارمه تى خوا له به ندى چوارهم دا ئه گهر سهر كه وتو بوين هونراوى تازه تان پيش كهش ئه كريت وه خويشتان ئهزانن كه هيچ هونه ر بكت ده سه لانه ئه وهى نيه هونراوه كانى چاپ وه به خوررابى پيش كهشى لاوانى بكات جا كه و ابو پيش خستنى ئه دهب به غيره تى شيرانهى خوینده وارانان .

(كانم)

(تیربی جاویک بو میروی و بیانی قانع)

روزیک ده سم کرد به کتیبیخانه که مانا کتیبیمک ده رهینا توزی کافی پی رابویرم که ته ماشام کرد (میروی ژبانی) باو که که به خه تی خوی نویو به منیش ویستم هندی له ژبانی باو کم بنجه مه پیدش چا و خوینده واره خوشه ویسته کافان چون کو باو کم له به زده شعره کافی خویا میروی ژبانی خوی وه ها نه نویوه که بنامریت .

(قانع) ناوی شیخ محمد کورری عبدالقادری شیخ سعیدی دولاشه له (۱۳۱۸ هـ) داله دایکک بوه ، چله داربوه باوکی مردوه ، هیشتا زور مندالیش بوه دا کیشی مردوه مامیکی بوه ناوی (سید احمد) بوه ، قانعی وه زنه گرتوه هه رچی خه لک و خوا تانه یان لی دا وه گوی نه داوه وهری قانعی نه داوه بچیته ماله گهی (أغاسید حسین) ی چورری ، به هه تیوی قانعی بردوته لا خوی وه ناویه تیه بهر خویندن قانع له دبی ناوبراودا خویندویه تی هه تاله سهر ، ره وشتی کون قورئانی خه تم کردوه ، وه چهن کتیبیکی فارسی و عه ره بیدشی خویندوه ، وه ده سنی کردوه به مقدماتی (نحو) و ، (صرف) له ته مه نی دوازده سالیدا هاتوه بو شاری سوله یمانی بوفه فی به تی له سوله یمانی له من گهوتی (سهر شه قام) که بیی نه لین من گهوتی (مه لا عبدالرحمن) خویندویه تی هه تا کو گه یشتوته (جامی) له گهل ده سته یه کک له براده رانی به فه فی به تی چون بو شاری (سنه) ، بوفارسی خویندن چون کو له و زه مانه دا فارسی زانین زور پی ویست بوه له شاری (سنه) من گهوتی (رشیدی

فلا به گی (دامه زراوه ، وه لهوی خوندویه تی تا گه اشتهوه ته
 (فناوی) و (عبدالله یزدی) وه لهو مده ته فارسی وه رگرتوه وه
 شهوانی جمه و سی شه مه که فقهی کان به سه بر و سوجه ته وه رایان بواردوه
 (قانع) به مطالعه میبزو و شعر و تنه وه رای بواردوه به لام شعره
 کانی نه و هه رده وهی زور تر به فارسی و تویه زور هزی کردوه له
 گهرانی کوردستن له ناسین و تیکه لی له گهل زانایانی کوردستانا
 به فقهی به تی هاتوه بو سه قز له مزگوتی (مهلا صالح) دا ، دامه زراوه
 دهستی کردوه به خویندن تا علمی (منطق) ی ته و او کردوه له پاشان
 هاتوه بو (کویسنجهق) له مزگوتی (بهلاک) له خزمهت (مهلا توفیق)
 دهستی کردوه به (شرح عقاید) وه دهرسی رساله ی حسابیشی به
 خارجی له خزمهت (مهلا محمدی) مشهوری دا خویندوه .

دو سال له (کویسنجهق) رای بواردوه له پاشان هاتوه ته (کرکوک)
 لای مهلا طاهر نه فقه ندی دهستی کردوه به (مختصر) مده تیکی گم له
 کرکوک ماوه ته وه له پاشان له دی (کرر بچنه) له لای مهلا مصطفی ی
 مدرس (قاضی لاری) خوندوه وه سماعی (تهذیب) ی کردوه نه بجا
 چوه ته وه هوله یانی له خانه قای مهولا نادا له خزمهت (مهلا شیخ عمر) ی
 قهره داخی مشهوردا (مطول) ی خویندوه نه مجازا و ابه کی مردوه بو
 به خبو کردنی خوشکه گهی مه جبور وازی له خویندن هیناوه له چن
 دی به کدا مهلا به تی کردوه (قائم) له ده وره ی فقهی به تبا کتیبیکی
 (و قایعی عالی ئارده لانی دهس نه گوی ته ماشا کردنی نه و کتیبه نه بیت
 به هوی سهوق کردنی خه یالی (قانع) بو میطیبت و ، وه ته نهت .

هه شعاری به (فارسی) و (عه ره بی) و کوردی زور زورن هه توانم
 بلم بهشی (فارسی) دو قات و سی قاتی کوردی زیاتره به لام به چاپ
 نه که یشتوه وه به هه رسی زمانه که شمره کانی زور تریان (وه ته نهت)
 ن (قائم) عزه تی نه نفسی هینده زور بوه نهی و یشتوه که هیچ کسی
 یارمه تی بدات هه و عزه تی نه فسیه بوه به هوی ژبانیکی زور ناخوش بوی .
 (قائم) له ده وره ی ژبانی مه لایه تی ، جوت و گا ، وره واله فروشی
 چاپچه تی ماشه وانی ، وه هه مه له پی کرده . وه له دایره ی حکومه تی
 عراق دا معلی ، مراقبی اشغال ، کاتبی مستورده ، قولچی زه راءه ،
 صاعی غابات بوه . عزه ته نه فسیه که ی نهی هیشته وه له هیچ دایره به که
 بعینیته وه چونکه وه که براده ره کانی کلکه له فی رما ساوی بو (مافه وق) نه کرده
 هه وانیش نه یان هیشته وه بجه و بته وه ده ربان کرده هه و هه بو هه مه
 خوینده واره خرشه و بسته کاغان له ده وره ی ژبانی قائم چا که تی
 بگهن زور به کورتی له میژوی ژبانه که بدا هه مه م نوسیه وه .

خه نجه ر قائم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چوار باخی پینجوین

(سیاسی بهزدان)

خوابه خوابیت زوأم لاله له باخی تو دا چونکو بحاله
تو بناسریت به هقله ئینسان ئیتر پاسی تو چون بکام به بیان؟
ههروه کک شوره گی خواجهی شیرازی

شیخ مسیح الدین خوی لی رازی
ئیمه نات ناسین حهقه ناسینت حهقه به بره ری ئاین و دبت
ته نیای بی شهر بکت ا جوی هاوارم نوی

خارج له پاسی هزی گو فتوگوی
من ئیقرار له کم به خودایی تو به لامکانی و به ته نیایی تو
چهن خوشه که تویش به و ره حانیه
من قبول بگی بهم نوقسانیه ا

(کوئزور اوچی ا)

روزی دهرویش له ورره حمان ساچه زهنی کرده شان
کر له سکای بهسته که مر بو ، راو له دی هاته دهر
ساچه زهنی گرنسه مشت دو سه نانی بهسته پشت
تاوی سه رشان تاوی شیو تاوی جالایی نه دیو

تاروی که دهشت تاری دول
 روانی داری بهرز و جوانان
 بالا بهرز و بن قسه روی
 کانیش سکانی هاوینسه
 راوچی بهد بهخت و غدار
 دانیشت و نهوز نهی بردو
 مده بیابسیگی لا نه سکاو
 سه بیلی یادا نهواو
 وایسیسی که دای گرسینی
 کانی نهستی جا له بهرد
 گورنه خوریندن له بهرد دار
 له گهل بیچوره سکانی
 به دهنگی نهرم و نول
 هیانت وت بزی ولان
 کونر نهی وت به بیچور
 پروانی بز هم داره
 روه پنخو گهت ولان
 هورره مدانی خوا گرتو
 بی نینسانی مل قهوی

نه سوراوه چول به چول
 ساوز و گهش و گهلا پانت
 بو بو به چه نری زهوی
 خوره تاو زور به تینه
 لای دا بو سیدیری دار
 کیسه ی له بهتین کردو
 بسه بنیشت پینه چنگراو
 ده ری هینسا نهستی و قار
 ناره روی بی بی بیگی
 گونر و گهی ده اوگت زهرد
 هوریه کک بو ایوی به عسار
 ده سیانت کرت به گورانی
 ههوی بیگوره به نول
 گهت کس بگا به اوارت
 دوباره ی نه سکورد زو زو
 چه مهل نهندی ناراره
 دور بی له زولم و نقات ا
 گوی له دهنگی کونر بو
 سه بیلی نایه زهوی

بهشتی که گرتی بهشتی که گرتی
 ناره که در دور دوری

تهفانی و کوشتی له چی
 کونتری پیکراو گوته خوار
 وتی راوچی ا بی ئیمان
 بوچی ، شکانت بلم ؟
 بوچی ، جهرگت هلددریم ؟
 بی بهشت کردم له ژبن ؟
 دل منیعی بوی پهروشه
 بی خوم چی بکن ، بو ژیان
 هیشتا بی پهر و بالن
 له دهوری کی بخوبننن ؟
 چی بکن ، بی کس ، له هیلان ؟
 وا لیم بویی به دوزمن
 تهویش زور تورت و تاله
 به دل منا چه قانت
 گوشتی زور تر ته کرد بوت
 تهی مل هورری خاوهن زور
 یا وه کک مانگا نه زاوی
 بکوژه نزدیک تا له دور
 تهی بی حهای شهرمه سار
 به نو تهلی تافهرین ا
 په کک تیری تانه به سه

تهفانگی هینا سهر پی
 ساچمه نازین بو له دار
 به زمانی حال هاته زمان
 بوچی ، وات کرد به حالم ؟
 بوچی ، له بیچوت بریم ؟
 بوچی ، له گیانی شیرین
 وه کک تو زینت لا خوشه
 تهوا خوم هیچ بیچوه کان
 له عمرا زور منسالن
 چون ، بزین ؟ چون ، بمینن ؟
 تهی کافرهی بی ئیمان ا
 تهشی چی بی گوشتی من ؟
 گوشتی من ده مثقاله
 تهو گوله یسه ته قانت
 ته گهر بت دابه به گوشت
 تهی خوین مژی هه ژار خور
 ته گهر ، راست ته کھی پیماوی
 هه لچو له خوت به ره و ژور
 تهرنا له خوت به ره و خوار
 تهوه کام دین ؟ کام ئاین ؟
 بو ، هه رکھی که که سه

مه‌کەر خاوه‌ن حه‌يا بي له دونيا تاكو مابي
 ناچي به گز مه‌زارا
 تهنه‌نگ ناخه‌ي به دارا

﴿ پينج خشته‌كي قانع له سه‌ر شه‌ري رشيد صدقي ﴾
 قانقاي چه‌مه‌چه‌مال

به كويري بم خه‌نه چولي له ده‌شتي به‌سه‌ره وو فاوا
 وه‌يا كول كيشي زالم بم له چولي وشك و بي تاوا
 بنايم به دل ته‌نگي له ژير باري نه بينراوا
 سه‌ر و پي روت و برسي مل له حه‌لقه‌ي تاسن و داوا
 له سه‌ر ته‌سپي ته‌جه‌ل بگليم له گرمه و گوزمه‌پي تاوا

روژي‌ك قانع ته‌لي به كوته‌كي كورري روله ژنت بو دينم كوته‌ك
 ته‌لي بابه ژن ناھينم قانع ته‌لي روله هه‌ر له سه‌ر پشتي بيشكه بوم ماره
 كردويت كچي خزميكي خومانه ته‌بيت بوت بگويزمه‌وه كوته‌ك
 به‌م شه‌رانه وه‌راي باوكي ته‌داته‌وه و ته‌لي - :

باوكم و، دايمك ك، كه وتنه كايه منيان خسته ناو دنياي بي مابه
 بو شه‌رره شه‌ق و، جه‌فای روزگار

بو، ده‌ردی سه‌ري و، ره‌نجي بي شومار

شه‌رته‌من هه‌رگيز نه‌كه‌ومه كايه كس نه‌خه‌مه ناو دنياي بي مابه
 كه‌ر منال بو نان نه‌گري دامانت بابه تو چون وا ته‌گا به‌كيانت ؟
 مه‌كه‌ر تو باوكي خوشت نه‌ناسي

من نوم جاك ده‌وه زور به‌كه‌ناسي

چه سهر خوشم له هم ره نجه له زینی خومه دا بردم
 نه گهر دبقهت له نیشم گهی نه زانی گیانفدای کوردم
 گه لی پیم خوشه هم شهرته له دل خوما که وا کردم
 ره فیتی بهد نه بهدا ناکم له خاکیشا که من مردم
 مه جهل چاکی گریبانم نه گهر بگری له ناکاوا
 له رپی خاکت و ، ولاتا خوم نه فیه و تینم به مه منونی
 که من سوزم له دل دابی چه محتاجم به مه جنونی
 وهره گوی را گره لهم شعره ، دبقهت که له مه زمونی
 بفهونی با نه مینی لاشه کم برروا به مه حزونی
 به لافاوی جه فاسهر کا بنجکی با له گیز ناوا
 وهره سهر سه بری چه پگهردی زه مانه و گردشی ده و وار
 چه لازم من بیانی کم به واته یا وه کو نه شمار
 نه هر جاری بلیم سه د جار و ترمه و هر نه لیم ناچار
 زه مانه وا له گهل دوز و له گهل نینسانی که ج ره فتار
 وه کو شیریکی خونخواره له کهل نینسانی داموا
 له سهر نه سپی خه یالاتم نه گهر بگلیمه وه نه مررو
 به سهر گهر دانی و شیتی نه گهر بنخولیمه وه نه مررو
 له زامی جهرگی پرر خوینم نه گهر بکولیمه وه نه مررو
 به چاکی سینده وه پیم خوشسه من بتلیمه وه نه مررو
 نه وه ستم با له بهر ناسانه گهی نینسانی نا پیاوا

دلم رازی بکم باشه به نیش و نیشی خار و خهس
 له دنیا دا برروم ده رچم هه تا کو خوا ئه لی پیم بهس
 له داخ ئه م چهر خه زورداره ئه و اسوتام وه کو قه قنهس
 سه ری خوم هه ل گرم وه کت شیت ئیتر بوچی منی بی کس
 نه سو نیم و نه هار ریم توزه کم نه دری به دم ئاوا ؟
 وه کو ده ریشی بی مه سکن له سه ر نیم تاجی رسوایی
 ئیتر هبچ گوی نه دم (قانع ۱) گه دایی یا خو پاشایی
 ده ف و ، که شکول و ، که لپوس و ، له سه ر ئادایی شه بدایی
 له هه رده و ده شت و کوساری بنالینم به ته نهایی
 به زامی سینه وه (سیدقی) له گیزی به حری خویناوا
 پینج خشته کی قانع له سه ر شعری احمد مختار جاف
 له جی ی تیاره کوردینه کلاش ئه سپی سه فیه ر تانه
 ته ریق نابیده وه کورده که وا کهر باره بهر تانه
 له بانی تاجی ئازادی به تو پهل قورر له سه ر تانه
 له خه وه ستن دره ننگه میله تی کورد خه و زه ره ر تانه
 هه مو ئاریخی عالم شاهدی فضل و هونه ر تانه
 له گهل تومه ده گویت لی بی هه تا گهی به ندی و مه حکوم
 هه تا گهی فیتنه بی به کتر هه تا گهی نه گه نی مه شوم
 له ئازادی ژبانی خوت هه تا گهی بی به شو مه حروم
 ده سا تیکوشین ئه ی قهومی نجیبی بی گهی مه زلوم
 به گورجی بی بررن ئه ورینگه دوره ی وانه بهر تانه

ده كورده بههيه بي هوشي وهره گوي راگره ، بو ، من
 بزانه شعري من نافع تره بو تو له سهه اوستاد
 به وه الله كورده من نه سرم له پاشان هر نه لي هه ي هه ي ا
 نه ديهي تر وه كو (قائم) له كوي بي داد و هه ي بي داد ا
 ﴿ خاکت به نرخه ﴾

كورده وه سفي كوردسانت خوشتره ، تا ، سهه كتاب
 سياچه مانه ، خوشتره بو تو هه تا چه ننگ و ، روياب
 شورشي قهلبت بي و ، گوي راگري بو ، ده نكي نه ي
 جهركي به دگوي كوردسانت هه ل نه قرچي وه كك ، كه باب
 ده نكي شمخال و ، خروشي ، ده ف بگاته هر دلي
 حاصل (كشف القبور) ه روشنه زمري عه زاب
 نه افهرم ا بو تو وه تن وا خاكك و خولت كه وه هره
 غير مه حسوره ، ته عامت زور و بي حه د و حساب
 من له دنيا دا هه وارم ماله كه وره و ، شهيره بي
 روزي مه حشر چارم بو ده فته رو ، نامه و كتاب ا
 ماموسا كائنات نه لين دنيا نمونه ي ناخره
 ني بفكري خوت نه زاني كي به حاضر بو عه زاب ؟
 ثابت كرد (قائم) كوردان له گشت كس چانرن
 مرده بي ا بو كورده كاني هه رزه كاران و شهاب

﴿ هو نراوی کانی گه نجی ﴾

دیده م نه و نه مام ، دیده م نه و نه مام دیده راسته کم ا بالا نه و نه مام
 بوجی ؟ ناپرسی له حالی خولام هه تا قیامت من هه ر به نه مام
 دهی نازارت له چی ؟ ره نجاره

گهرمه مه یله گی ، نه وسات نه ماره
 کام نه سری تو ، هات نه م ناسه ره م
 عالم ، نه زانی ، که ، من نو کرم ؟
 مه یلت بوه سارده ؟ به قسه ی به دگو

به ، قسه ی ره قیب مه مکه ، ره نجاره
 دیده م شایازم ، ته ررلانی ته وار یارم دلسوزم ، رفیقم ، خه خوار
 شلم ، شیواوم ، شوخه گی شه نگم یاری نالوزاو مایل به جه نگم
 حورم ، فرشته م ، نازی دل به ندم

مه ستم ، هو شیارم ، زیره کک ، و ره ندم
 کوانی نیشاره بو ، چاره گی ، جاران ؟
 له نجاره ، وورده رهوت ، نازکک ، نازاران
 کوانی موحیبهت . دوعا و . په یامت ؟

کوا ؟ چروه و ، چپه و سروهی ، کلامت
 قیله م ، نازارم ا ، تاخر نه قهس مه

دهردی بی ، نه بیب ته نیا و ، بی کس مه
 الودای یارانت مهرگک میهانه قه تعی زبنده گی سه یری جیهانه ا
 لا ، که ، به ، لام و بیینه ره نگم روشن که ، حوجره ی ، دهرونی ته نگم

به نندی نه جهلم نمازاد که ، گهردن وه مهر گت فه سه م شادم وه سر دن
 مه نما ، به وشهرته ، بپته ، سهرینم به ، چاوی ، پرره ، ناز ، نیر بکی شینم
 خلان ، تهر بکیت ، به ، اشکی دورر بار

به خهی زهر ر نیگار ، دا درری ، تا ، خوار
 پاش کفن و دفن بی به یارم بگریته باوش ، گل کوی ، مه زارم
 مهر بنی ، به ، لای خاکی گورر خانم
 با ، دهر جی ، له ، دل خهی زه مانم

که شیخ وه فانی فهرمو گه اشته جی نیهای
 شیخ زاده نه و سه عانه نه بپته غهونی فانی
 کهس نایی بو حساب و کتاب و نیمتیحانی
 چه سپاوی دهستی غه بیه نه جه و شان و نیشانه

(دوباره نهلی)

وه کک بیچوه سونه وانه نه گهل نه هیلکه دهر چون
 نهرونه به حری بی پهی گهر ناوی لیله یارون
 بی کهسب و بی نه سببعت نوستادی علمی غه بین
 نه مده رسه مهمه به دو ده قیقه دهر چون

(قانع) دره حهق به و گورره شیخ خانه که باو کیان نه سری وه حویان
 به بی کهسبی عبادت کوتو مه تره فی نه چنه سهر حاده ی نیر شاد ،
 دهس نه کن به نیر شاد کردن نه م دو روزا عیبه ی حواره وه ی ونه نهلی

(داری سهرقه برم له پاشان دهردی دل ئینشا نه کا)

گول که ، مه بلی دولبهری بی موشتیری ، پهیدا ، نه کا ا
 دل ، که ، کهوته ، عشق بازی زامدی رسوا نه کا
 مه مکونم ، دار الجنونه خهسته خانم بو ، نه بهن ؟
 عشق ، دهردیکه ، که دوسهد ، سهر ته بیب شهیدا نه کا
 پی له خوینی خوم نه نیم روحم به قوربان نه کم
 هینده بی رهجه له کوشته ی تیری خوی حاشا نه کا
 دهردی دل دهردی گرانه زهجه ته شهرچی بدم
 داری سهر قهرم له پاشا دهردی دل ئینشا ، نه کا
 هاوده میکم دوس نه کهوت غـیری فراقی ، دولبهرم
 گهر ره قیب مه نعم بکا نهجا نه زانم چا نه کا
 داوینت مهل کهو به سهرما پی بی وه کک به رده باز
 چون سهرم بو خاکی پیت زور مایله و داوا نه کا
 (نه شهه دو بالله) گولی من بیته مهیدانی جه مال
 یوسنی مه شهوری عالم مامه له و سهودا نه کا
 گهر مه صیحا (قم باذن الله) بلی بو معجزه
 نهو به ناری لیوی عالی کوشته کان نه حیا نه کا
 داخی داخانم که قانع خود په رست و هه رزه به
 گهر بلی وه سنی نه زانم سهد که ررهت بیبا نه کا

﴿ بینج خسته کی اوریا کورری قانع له سهرسهری باوکی ؟ ﴾
 نهی وه نهن ا نهی یادگاری ئارده لانی تاجدار
 نهی وه نهن ا نهی هیزی نهژنو و مهره می زای جه خار
 چونکه خهم چوارده وری گرم دیمه باسی جوار جوار
 جوار شتن نه سرروکه بونه نه گهتی کوردی هزار
 جه هل به کک دل بیسی دو بی عه قلی سی داوا جوار
 بو کزبو پاش که وتنت وا دیمه سهر گریان و ، رو
 با که سیش هاو دهم نه بی شیوهن نه کم ههر خوبه خو
 گوی گره نهی نیشتمانی ا پیت بلیم بو پهستی تو
 مه نمی پیش که وتن نه کن لهم خاکانه جوار گرو
 خان به کک سهردار دو ، به گزاده سی ، ناغا جوار
 باخه وانی باخم و ، نه ماما له میوهی بی بهریم
 کس نیه جهرگی بسونی بو په شیوی وسهر کزیم
 واهرم شیوا ه خویشم قهت به خوم نازانم چیم ا
 نایه لن بو خوم ره حهت بم ا سهر به خو تاوی بزیم
 نه جنه بی به کک ، مامه دو ، نه قناعی سی ، کوینجا جوار
 بی له که لما قورر بی پیوی نهو که سهی هاو فدرده
 هاو خه یال و ، هاو نمونهی ، نا هو ، رهنگی زهرده
 شیت و ، سهرسام له داخا وا که هه رده و ، هه رده
 من له داخی سهرکزی نه مبله نه جوار دهرده
 سیل به کک مالاری دو چاو کوری سه ایسقا جوار

دهرده کهم | دهردی گرانه و کس نهزانه و کس نهناس
 تاوی ویلی سهر چپام و تاوی شیت و تاوی کاس
 باوهررم پی که به وهالله بی درو بی باس و خواس
 یادگاری رهنجی بهنجهی کورده گانه چوار نهساس
 قهر به کک ، نراس دو شامات سی ، بهفدا چوار
 بو نهالی دل له داخا بو نهسوتی وه کک کهباب ؟
 شوری گریان و هه نسکم و اله جی جنگک و روباب
 قوم به قوم زوخاوی جهرگی خوم نه نوشم وه کک شهراب
 بازبوم بالی شکام چوار بهلای نه حص خراب
 خانه قا به کک ، ته کیه دو ، عه ممامه سی ، عابا چوار
 دوی له ریدا ناهو ناله ی دل برئی هاته گویم
 سه بر نه کم باوکی عهزیم ورده ورده هاته ریم
 پی و تم نازانی دریا بوچی من وا دیو کیم ؟
 چوار سفهت موجوده بو من بو به هیچ کس نایه و
 (قانمی) به کک شعر دو ، رو خوشی سی ، مه الا چوار
 ﴿ پینج خسته کی « قانع » له سهر شعری خه نجهری کورری ﴾
 مرده بی نهی یار و یاوهر اهر له شا ههرتا شوان
 پشقی به کیان گرتوه کورد و عه ره ب پرو جوان
 کس به گوشت نادا براگی بو فلوس و بوقهران
 وا به جاری گوتنه گیتی دهنگی نازادی گه لان
 بو به فکری دل برایی و مه عره گهی ریگهی زیان

نهو ههزارانهی به برسی دی به دی نهخولانهوه
 نهو نهدیپانهی له سهر حق چونه ناو زینسدانهوه
 نهو سوارانهی له ناو دهشتی نهجهل نهگلانهوه
 نهو کسانهی واله ژیر پسی زالمه نهتلاانهوه
 رو له نازادین براکم راپهرین وه کک پالهوان
 چن زهمانیکه هونهرمهت دل بهخهه نهتلیتهوه ا
 پهی له پهی زامی دهرونی پرر له سوی نهکولیتهوه
 ناگری رونای بهر پی کز نهبی و نهکوزیتهوه وه
 زور له میژه نههم جیهانه لار و کهج نهخولیتهوه
 مژده بی نهمررو بهریکی گوتنه خول چهرخی زهمان
 وه کک برا وانه به دل نههلی قهلم نهربابی چه کک
 کهس نیه گوی شل نکاوحه بیچ و لوری گورگک و سه کک
 کهس فریب ناخوا به پاره و کهس له کهس نادا ککوتنه کک
 سهه شوکور باوی نهما دل پیسی و جاسوسی به کک
 روزی تیکوشینه نهمررو کهس له کهس ناخا زیان
 نهی کورری باوکم بزانه خاکه کت پرر قیمهته
 پرر له میوهی زهردو سورو پرر له نازو نهمهته
 بوچی تیکوشین له لاتو هینده قورس و زهجهته ؟
 پی له جهرگی خوت بنی نهمررو که روزی هیمهته
 زینی خوت داوا بکه تا بیبته ریزی ههندهران ا

چاوی ههلدوراوی تو هه ر خویندنه ئه یکانه وه
 گوی هونهر مه ندی بزانه خویندنه ئه بیاته وه
 خویندنه ریگهی ژبان و ئاره زوت رون کانه وه
 ئه و زه مانه روپی زالم خوینی تو بخوانه وه
 وا به سه ر چوده وری ئاخ و داخی دل ده ردی گران

﴿ پینچ خشته کی ﴾

دای له دل شه مالی وه کک نه سیمی بهر به یان
 دپته میشم هازه هاژی وه کک فواره ی قه لبه زان
 جاری دا بولبول له گولشه ن ئه ی گروهی عاشقان
 مه ف بیکن راه سن پیاو و زن و پیر جوان
 مه بلی بیداری ئه کا به ختی خه والوی کورده کان
 دپته گویم ده نگی به عه قلم ده نگی به زم و شادیه
 نه و به تی که یف و ده ماخ و عه شرت و ئازادیه
 بیستونه کوردسان و ره نجی کورد فه رهادیه
 مه رجی خه سره و وا ته و او بو فکره گی به ربادیه
 قه تلی سه د شیرو ئه کا شیرینی دایکی کوردسان
 وه رنه وه ئه ی مه یلله تی مه زلوم له ژبر باری عه دو
 با بچینه مه کته ب و هیج رانه وه ستین زو به زو
 وه رگره بن علم و ، ئه دهب ئه خلاق و ، عه قل و ، ئا بررو
 بو ، توره فی هوزی خومان بینه به زم و ، هاتو چو
 خاکی دیش واپون له پاشا ، بون ، به جی داد و دیوان

شوری شیعرم وا دیاره شورشی بهر پا نه کا
 دهشتی، وشکی شاره زورم ملاکی ره ی رهوا نه کا
 هوری کهشم، زاهدی ریش وه کک خوری شهیدا نه کا
 هر بژی شیری وه تن بيشه ی وه تن نه حیا نه کا
 سهر گوه، لاوی وه تن نوش بیره ریز نه هلی زه مان
 هوزی نوستو وا دیاره، بو توره فی عازمه
 بو، هه وارگهی نی که یشتن نیه نی زور جازمه
 گهر به هودیش بی براکم که پره شینه ی لازمه
 نه ی کچی زیره کک بفامه لابه چه تفه و یازمه ا
 ده ست، به دهستی کاکی خوت ده و بیره خزمهت بو، که لان
 (قانما) سه د مژده بی ا لاوت هه مو هه ستان له خو
 چاوی شوری و بالی هه لکرد، داسی تیز کرد بو دره و
 نی نه کوشی فهرقی ناخا روزه یاخو؟ نیوه شه و
 تهرکی کرد دل پیسی و خو، خوری و نادابی گو
 سه د شوکور وا کورده واریش هاته ریزی هاو سه ران

﴿خه یالم وایه﴾

خه یالم وایه زوررنایی، له، سهر شاخ و، چیا لیدم
 قولی بی عاری هه ل مالم، له، بهزی بی حیا لیدم
 له، کهشم ته م نه کا دودی هه ناسه ی سه د وه کو فهرهاد
 به، یادی شوری شیرینم، قولنگی بی به ها لیدم

که ، من هوستادی مهجنونم ، له ، علمی شیتیا نهجا
 له ، کیوی نهجده دا خوشه ، که ، لادی باره گا لیدم
 سه بامزدهی به من دا ، من به گول ، گول ، بردی بو ، بولبول
 ده با عودی موباره کک بادی بو بادی مه با لیدم
 چه ، دهستی بو خوا نه سررو گری به د به ختی لا بر دم
 به بهسته چه پله ریزانی بهدی به یضا ده با لیدم
 به ره جهت بی ده هول کورت به سیه تیکی که چاکی بو ، کردم
 ونی : یا به زمی مهل بهرری به یادی کبریا لیدم
 منیش وه کک (قلمی) نه سررو له گردی مامه یاره ی خوم
 نهی زوررنابی خوش به ختی به شهرفی پادشا لیدم
 ﴿ نهفسه به بهرر بگره ﴾

کورده به خوا عه پیه بو ، تو ، قهت سوالی کهس مه که ا
 خوت چه والهی تیرو تانهی عالمی نا کهس مه که ا
 بو ، دزی بولی تری یا ، ایفه کونیکی درراو
 خوت ، به ، تا حلق موسته چه فی گرتنی مه چهس مه که ا
 مننه تی بیگانسه وه الله بی درو دررکی دله
 نویسن دلت رازی به زه خم و ، پیشی خار و ، خهس مه که ا
 گهر له گه وهل ده فمه وه هم ، فرسه ته نه فی نه بی
 میوه ناخری خوشه مه بی به رسیلهی زو رهس مه که ا
 من ، هه زانم اتفاتی عامه دهسته بو ، وه تهف
 نهی ره نیسی به عزی کوردان قهت وه نهن بی دهس مه که ا

فهرزه بو ، شاهو ، گه‌دا کوشش له بو خاکی وه‌ته‌ن
 کاکی ناطق خوت له به‌حسی خا که‌گت نه‌خره‌س مه‌که‌ا
 نویش وه‌کو (قانع) له لای میله‌ت په‌رست قه‌درت بی
 ئیش و کاری هر هر تیوی هرزه و بی که‌س مه‌که‌ا
 ﴿ ناخ بو گه‌ری واکه‌﴾

هه‌ی بو گه‌ری قه‌ررا به‌سه‌ر ده‌شت ته‌ی گه‌ریکی با‌سیه‌ر
 گوی کورت و ، بان و ، نیره‌گه‌ر کولکن کلوکک و ، باره‌به‌ر
 بو ، ریگه‌ره‌و به‌رتی فه‌له‌کک و شتر زمان و ، دهم ده‌له‌کک
 لولاقی رانی وه‌کک دمه‌کک نه‌تو موینی ره‌ه‌گوزهر
 هاشر مه‌گیر و خوش خه‌رام به‌رز و ، درپژ و ، هه‌م زه‌لام
 هه‌م جو شکین و ، تیژ و ، رام ، چایکک وه‌کو شه‌مه‌نده‌فه‌ر
 شیری عجم ، نه‌سپی ، هه‌ره‌ب بیجاده ، چاو و خوش له‌قه‌ب
 صافی وه‌کو جای هه‌له‌ب توندو ، گه‌رروکک و ، کاری گه‌ر
 نوکی سپی وه‌کک بالی به‌ت ، بو ، ته‌ررده‌ماخی چه‌شنی شه‌ت
 ری گه‌رو ، راس و ، بی‌غه‌له‌ت دایم ، له ، کو هو ، ده‌شت و ، دهر
 ماگه‌ر فریب و ، حه‌یته‌زل دایم به‌بی کوپان و ، جل
 گه‌ه ، روسپی گاهی ، خه‌جل هه‌م زه‌نگک له‌مل هه‌م باره‌به‌ر
 بی عیب و جوان و پوزه‌ره‌ش هه‌م گوی درپژ و بارگه‌ش
 یال ماین و ناوازه خوش نه‌ستور مل و پارینه‌سه‌ر
 کلکی کلافه‌ی سه‌ر که‌فه‌ل ره‌نگک دیزو توکن وه‌کک ، چه‌فه‌ل
 دو هیلکه‌گون توری په‌له‌ده‌نگک و ، صدا ، صوفی نه‌زه‌ر

سهر ره شکه کا نه شکه و ته لوت وه کک به عزی کا غا روت و، قوت
 بو، (قانعی) چا کتر له جوت بی ترص و، لهرزو، بی خه تهر

(قسهی قانع له گهل قه له مه گهی)

قه له م، من و تو و زیان مه زلومین

سهر سی وینهی به کک به ند و مه حکومین

من مه حکومی چهرخ تو مه حکومی من

زیان گیرودهی دو، سی دل دوزمن

سهر سی باخه وان باخی بی به رین

سهر سی مه له وان گیروی خه تهرین

قه له م! له م به ینا له نیوه شه و دا چاوروم چوو و خه وله شیرین خه و دا

چومه مهر ککزی مسدیر نشینی

ساحیب قانونات عزز و ته مکینی

به شهرع و قانون پیروی ده ولت مه ند

گه دای بال نه به ست نهی خسته پیوه ند

سهر کسی خاوه ت پاره و دینار بو

لای مدیر ماقول له عمام دیار بو

نه وهش هزار بی سهر قورر پیوی

به شهقی پولیس تاوی نه سره وی

زور زور سهر خوش بوم له م عداله ته

له م سهر گوتنه و له م مه عاده ته

بو نی گه یشتن وه زعی زه مانه ته نها و بی ره فبق جومه چاخانه
 که روانیم هیچ کس هیچ کس نادوینی
 هر به کک روز نامه ی شاری نه خوینی
 به کی تورکی بو به کی به فارسی به کی نه رمنی به کی چرکمی
 که روانیم مدیر به پیچه وانه جریده نه گری له ناو نه وانه
 تومس کا برای نه خوینده واره به دهردی جهل ته وار بهاره
 نه قات بیستوبه مأمورانی شسار
 جه ریده نه کرفت به پاره و دینار
 نه میش به معنی ها ا منیش مدیرم
 خوینده واری چاکک به دهرکک و بیرم
 له بهر چاو خه لقا جه ریده ی نه برد
 نه ما سه ره و ژیر ته ماشای نه کرد
 منیش دانیشتم ههروه کو نه وان بانگم کرد چاچی بوم بینه (ژیان)
 هن که خرم کوردم کورده ی زوانم
 به روح کر ریدار وونه ی (ژیان) م
 ونی بابه گیان (ژیان) م به کوزی بهر نا گر قیه نی چیه ؟
 بوچی نازانی نیمه نه زانین
 جهز به خه لکک نه کهن دوزمن خومانین
 کوررمان به کچ خه لکک نه گوررینه وه
 وه ها نه زانین نه ی دوزینه وه
 نه گه روا نه بین نیمه میش وه کک یاران
 نه گه ینه هه وار منزل گای زیان

﴿ و تهی خه یالی قانع له گهل دار تو ﴾

روزی له ته قدیر پادشای غه کار رحمن و ، رحیم سبور و ستار
دای له ده ماخم هه وای کویستانات

سه ر به ندی نه سیم راو گهی جه یرانان
ته نهنگی له کار شهش خانی قه دیم

قایش له قه لتاخ ته نکه نه لا و سیم
خان به تاق و جوت پیچو لول تا سه ر

کوله که و ده رمان بهن و بهن که مهر
کعیس و دره م چاکک که وان به قووت

ده ننگ و نه عره بهرز چه سخاخ به حوجت
تره قهی دو رو کوللهی فراوان

سپیپه و قه ره ول رراس ریک ره وان
کردمه شانم و وتم یا ره زاق روم کرد له سه حرا به ته نه او تاق
ناگاه له ته قدیر واحد القهار

ریم گه وته شه خسی ژیر ساپهی به کک دار
دار خه یلی پیر ، بی برژ و بی بال

بهل و ، پو وهریو به وینهی عهدال
فلور و پواو بی بهرگک و بی ره ننگ

بی گه لا و بی شهوق وینه ته ختهی سه ننگ
توکل هه لوه ری و رزاو و پواو

کره ریز و ورشکک نه عزای ساق نه ماو

پیم نایه بهر پی سه لامیگم کرد دهستی ئیغلاهم بو سه رهینه برد

﴿ پرسبیاری قانع له دار تو ﴾

پرسیم ئه ی درهخت ا شهه نشای داران

یا تاخی میران جهرگه ی ناو داران

دور بی له حالت خه یلی په شیوی دهردی پیریبه یا زه دهی دهوی
کوا بهرگک و نیشاط هه رده جارانت ؟

کوا هازه ی شالق سه ر دیارانت ؟

کوا حهریری زهرد فه سلی خه زانت ؟

کوا بهرگه ریزان گه لا ریزانت ؟

نه نیشانه ی تو ، نه سیف ، نه هه رمی

له لات نه ماوه نه زور نه گمی

ئه گه ره لوژه ی ئه گه ر چناری ئه گه ر بناوه چ گه ر مازو داری

یاسپی چنار بهرزی ته ماشای ؟ باخو ئه به نوس ته خنی پاد

یاخو دار جهوه ره پرر له جهوه ره ی ؟

یاخو هه یزه ران دهستی هه سگری ؟

راسم بی بیژه بی دهردی سه ری بی نه ره ر . بو بی با هی نه ره ری ؟

﴿ وهرامی دار تو ﴾

به سه د ناله و دهرد دار هاته وهرام

ونی ئه ی « قانع » دهرود پرر له زام

نیسته وا ررنگم بهژی عهداله

مهشور بوم به نوی (محموی سه ره واله)

مهمن دهس نهمام له بلی ی عامریم یادگاری دهوری موساو سامریم

خه لفه دره ختی عصری شدادم پیوهن کراوی ره نجی فه رهامدم

ماو خور بوم له جام عهقه گهی مهجنوت

چهن قهر رنم دیوه له روی ده هری دون

من هر رهو نه ورهس هر رهو نه مامم

به سندنیدهی زال نه ولادهی سامم

« خه رامانی چین شیرینی نه رهن لیلی عامری زلیخای به مهن »

هر صالی سهه جار ، هاتن بولای من

پالیاپ دا وه پال بیخ وبالای من

تا من بوم چنار بالای له کوی بو

تا من بوم لاو لاو هر ره نجی روبو

مه ما سهه حسرت سهه ناخ و سهه رو

سهه داخ و ، سهه ، دهرد سهه میشی پرسو

پیری هات بهزی شادی به تال کرد

فهرهح و سهه میشی شیرینی تال کرد

نیسته کوا نه شه و ؟ کوا سایه و بهرگم ؟

خه بلی نینتزار ، نازاری مه رگم

هوس به پیری نامهوی سهه جار

هانا ها خالق توبه و نیستیفنار

من هـات له باتی دانهی شه کر بار
 بوم به خوراکی مهل و مور و مار
 سدنم فره زینده گیم ناوی بوجی بمیم له دنیا تاوی ؟
 (وهرامی قانع)
 و تم نهی درهخت به عشقی حه بدهر
 به زررهی شمشر قهلا گهی خایه بر
 به نه عرهی نه میر عمر بن خطاب
 به سیدی دهر و ن تا به فهی نه سحاب
 به قهتلی فاحق حسینی مهزلوم
 به پروزهی جهرگک فاطمهی مه علوم
 به حه لقهی ته هلیل (اولیاء الله)
 به قه ندیل نور گوشهی بیت الله
 به تاجی عزهت (ختم الرسلین)
 به برقهی شمشر شه هیدانی دین
 به یاهو یاهوی عابدانی جول
 الله دوست کیشان شاخ نه فیل به کول
 بوم به بیان بکه ته و او گو فتو گو
 کیت دیوه به چا و لهم دنیا ی بی پر ؟
 (وهرامی دار نو)
 و تی نهی قانع گونه دولاشی نوش له به د به ختی، بو مردن باشی
 هیچ درو ناکم بی لاف و گه زاف
 ماین بون به من نه میرانی جاف

گهی قوباد و زال رستم و نهرمهن
 بورزو جیهان بهخش ، پادشای خوتهن
 نوس و فهلامورز ، زوحاک و دارا
 قوباد قوباد گهل بهلخ و بوخارا
 فرعون و نهرود شهداد و هامان
 زهرردهشت و جهمشید گیو و نهوشیروان
 قابل و هابل ذوالکفل و نوبوب موسی وزه کریا یوسف و بهعقوب
 (شجر التوبا) خهانی بهرینم (ماه طهورا) دانهی شیرینم
 سهولی گول تاوان نه لام بی زینت
 سهرو و یاسهون پردهرد و میحنهت
 به شهو دز گوشکی مهریوانی پوم
 روز گوزهرنگای زولف قهترانی پوم
 فررهی فیهقیانهی مهرزه کارم دی
 لاجه فایخ و گدی شده لارم دی
 مهمانی لیمو و سینهی مساف دی
 عهر شهر قائمندان عیلی حاتم دی
 ناتی کلاوزهر ، نونه وانهم دی
 بهرچهم و هتیکه لزلولمه وانهم دی
 جیحی نه سهر پیسج نه لیمو وارم دی
 پورگک له سیدیهر شاهه وارم دی
 نجه ره کک شمیشال نه قشی نورم دی
 قه دو ، قامت خوش زهررد و سورم دی
 گه شعی عروسهی بازنه دارم دی
 قاجی نهرم و شل نه نجه و لارم دی
 نه ژنو ، دهک قائم سهر دو کاتم دی
 نوند و نه ژا گاو شلکی رانم دی

کله کی تیار تهسک و تهنگم دی
 لباسی گول گول رهنگا و رنگم دی
 سینه وهک بلور گهردن مینای تهر
 ورشه و پرشهی کولم بهوینهی شهس پهر
 چاو پرر له غهمنه گهلاویژم دی
 نهگریجهی چین چین کورت و درهژم دی
 چهن دیله کانی ههل خرا له من
 تهخته به نانی جوته شوررهژن
 میروم-یر مالای مهریوانم دی
 نه من خنکان حسن سانم دی
 شاه سهروکار پرده کی گارران
 شاهنشای بیقیلیم (امان الله خان)
 یاناخی سیبهر بالای بهرزم بو
 عاشق به گه لای هزار تهرزم بو
 خشهی سفرهی زل قهقهههی قلیان
 چرکه و چرپهی باز زررهی ایستیکان
 چهن کوزیاوم دی لاش وه پانی لاش
 چهنده شیخم دی له ناودی دولاش
 (قانع) با بهس بی قسه به بی هود
 رازی به به مهر پادشای معبود
 (له سهرمایه)
 له سهرمایه له سهرمایه له سهرما شور و غوغا به
 له گهرمانا هه گهر ما بیم امین پیاویکی رسوایه
 ته بیعت حوکم ههکا مه جنون هه بی ههر دهس به هه ژنوبی
 نه گهر له بیلی بی ههجا ههتر بو شیت و شه پدا به ؟
 له ههر خاکی گهر و کویرو به لهک لا بهی له ناوانا
 ههتر هه و خاکه کی هه رگیز به روشی بو مسیحا به ؟

بلین یادی به خیر بی خانمی تهی سفره گی لا با
 که برمی نیر بکن نهجا خه یالی چی له دلدا به ؟
 نه بی یوسف گهلی مه منونی قانونی غه رامی بی
 که ناپینه هی جوانی نه و دلی شوخی زولینخا به
 وه یا کوینخا نه گهر شوان و سه پان و پینه چی دهر کا
 له دی که پیدا نیر لای کی ره نیس و مامه کوینخا به ؟
 به شهر بهستی مه ترسه بی له دهر یای قولی بی بهی نی
 نه گهر ناخو له که لتا راس نه کا دل پاک و ناسنایه
 (سی سی ی ، قانع)

می شن نه سررو له دنیا بی وه چاخ وجیگه دار
 شاعران بهك عالمان دو نیشمانی گورده وار
 می شن لهم دهوره دا هیج شورمت و ناریان نیه
 عه بی دهولت مه ندو شمیری قانع و مهرگی هه ژار
 وهك پلاوی خانقا نیشمیک بی جسمی برا
 بهك سرورت دوسه خاوت، سه وه های هه دوقه رار
 سی نه خوشی که و ته دنیا هیج دهوا و چاره ی نیه
 کبری بهك به رتیل دو، سی مخلصی پاره و دینار
 سی مه تاعی پر به ها نه مررو تهوا و بی قیمة تن
 بهك شعر دو راستی سی حورمه تی خاک و دیار
 بی وه قانی لازمه ی سی تابه فون لهم کانه دا
 دولبه ران بهك، کورمی دو، سه هه م گولی خونچه ی به هار

سی گهن هر گیز به مهیل و ناره زوی خویان نه گهن
(قانعی) بهك ، برسی دو سی بولبولی دیوانه کار

(گله پی له یار)

قیبله ما نامورد ، قیبله ما نامورد
دهك ناموردت گن نازیزه گی فورد
ناپرسی له حال هه ناسان سورد
بهزه بیت نه هات وه روخساری زورد
ره حیکت نه کرد به دهی پر دورد
فاترسی له چهرخ چه واشهی چه بگورد
گهرتی به وه سلی جاری به کاری
دل سهریری تهخت پادشاهیته
به نوکی برژانگ مژهی تازه ساو
سهر که بهرده باز ریگهی کابیته
هه تا نه یداره ، له نه هدی سه ننگ
مه به له ره قیب شاد پی به کارم
هه روهخت ناره زوی نه بونت کردم
تایی له کلاف خه یاتهی دیزت
پیچ ده وه گوردن ووشکی پر بام
بینه وه یادم هیج رانی یارم

نه جاتم بده لهم دنیا ی بی بو
به لام به و شهرته ، بلی ی « قانع » زو

{ چونیه تی نه خوشینان ا }

نه واکارایهك عومری ته واره خزانه وردهی له شوین جی ماوه
 نه و روزه کارا له سه ر جیگه گوت
 خسه بهر نه خوشی نه گانه مزگهوت
 مهلا به کویخا نهلی تو کویخای عبادت خیره با بچین بو لای
 هر نه نگاویکت حه جی قبوله نه رمودهی حه زرت شاهی ره سوله
 صوفی توش وهره ا دهرویش تویش نه رمو
 هر له هرزه کار هه تا ریش چهرمو
 هه مومان برروین چوت ده سه وامه
 نه مررو بو نه وه صبه هه ی بو عامه
 نه بجا به کومهل نه چن بو مالی زور به موخته سه ر نه پرسن حالی
 نه بجا دینه سه ر گو فتو گوی خو یان به رانی مهلا و گرتی شوان
 باسی دار بر رین یا جو گه و جو مال دیراوی توتن شیف و ده ردی کال
 هر بهك نهی خوی ، هر به که کاری
 هر بهك گو فتو گوی بازارری شاری
 زنی نه خوشیش خیرا هل نه سی نه خوش جی دیلی هبچ لی ی ناپرسی
 مجبوره نه بی میوان ری بخا لایه چیشت لی نی لای پی ، نان بکا
 کورری نه خوشیش خو چا بچی به کس ترشك نابا ده مهلات نیه ؟
 هبچ کس چورری تاو ناکانه دهی
 کهمی ترنیه تا بخوا خه می

وهخق که هه مری لهو زرم و کوبه
 لهو قرچهی دلهو لهو باوکه روبه
 مهلا نهی شورى و نهی بهن بو قهبران
 نه سلیمی نه گن به سه-ه-ل و ناسان
 نهجا ناو نه کرى به دهپانانا (نایف للوک) کورد و گورانانا
 دهسه به دهسه فوج فوج و قهتار
 بیس بیس و سى سى له لادی و لهشار
 دین بو مال مردو بو عزاخوانی روزی ده گورده نهی گن نالانی
 سى فوره شه کردو سنوق چایی نه بی قهرز بکا خواهی نه خواهی
 ده دوازده تغار نارد بینیته مال
 سه لام کاله پی نوی ساوزی نه سال
 مالی نیسقات بو حه بوانی زره
 حه بوانی ورده ایش بو گوشتی سفره
 موخته سهر هه تا شهش مانگک نهو ماله
 به دهس میوانو حالیا بی حاله
 نهی بهر زاوه ته خه له و خه رمانی هه مو جی ماون نیش و فرمانی
 سه مری حهوت مانگه ته ماشا نه کا نه بزته نه مهر نه مانگا نه گا
 شهس حهفتا دینار قهرزاره بی جی
 نازانی به نسا بیا له بو کی ؟
 نهجا نهزانی کوسی گونوه به سه د باره دا باوکی مردوه
 میلهت تا به کی جه-ه-ل و نه فای ؟
 میلهت تا به کی شینی و عوامی ؟

بوجی له دورو دوطای بو ناگی به ناوی خیر و به قورریا نه بهی ؟

﴿ مازو چنین له لادی ﴾

ژبني لادی سه برانه گهر چی توی گرانه
 روزی نه وروز نه و هل سال ده کونه میش کور و کال
 یاجوت یاجوگه هینان بو او داشتن ده غل و دان
 یا دار بری نی شاخه یا خو پرژینی باخه
 یا توتنه یا دره ناوستن به روز و شهو
 یا گیره یا شن کردن هلمت بو فرمان بردن
 فارقی نیه نیرو می هر چی دانید شتوه له دی
 همو خه ریک فرمانن به دهس هینانی نانن
 تا نه و او نه بی هاوین نی نه کوشن زور به تین
 به بی له ویا به تالین خه ریک میشی مالن
 تیره ک لیدان گله بان کولان گرتن به نه بیان
 که میش روی کرده ته و او کو نه بنو له حهوز و ناو
 چن داری بی لای مزگوت هندی راس و هندی چوت
 بو سیبهر نیژراوه سه کوی له بن کراوه
 نه هلی دی که زور و کم له سهر سه کو نه بن جهم
 تاوی شهره ناو پرژین به گالتوه شهره جوین
 تاوی باسی زن هینان تاوی تاریف ده غل و دان
 دوسی روزی بهم جوره به گورانی و به هوره

را نه بویرن به شادی
 گا ته گبیری جوتیاری
 پیران به سه بیل کیهان
 باسی زبانی نا رحمت
 امام خواهرم دنیا دیو
 بوجی هینده منالن ؟
 به راوردم ته واره
 کیتان کورری مه بدانه
 لهویا دهسهی کوررو کال
 بانگک ته کن له به کنری !
 خوت گورجو که نهس و برد
 نهوه کهوشی درراوه
 نه گهرری نهی دوزیتو
 ناوایی ته بکف به قاو
 نه رهی که مازو چن بی
 چاره گی کولی دایکی
 نه کن به چاره گی نان
 نهول روز و ناخر شهو
 له ناو شه خسی به نامال
 له ربی بهک را نهوه سن
 نه بجا نه دهن به نه رددا
 گا گا بیری نازادی
 گا گا خمی هزاری
 باسی سوفی و دهرویشان
 باسی قهر و قیامت
 بانگک نه کا نه تیو ، مه تیو
 نه تا کو گی له مالن ؟
 ته قهی مازو شه کاوه
 یا الله مازو چنه انه
 را نه کن و روه و مال
 بوجی خوت را نه گری ؟
 امام خواهرم بانگی کرد
 له مالا تورری داوه
 به بهی نهی دوریتو
 قیرری منال دهنگی پیاو
 پیاو بی وهیا خو ، ژن بی
 یا کراسه کونی باوکی
 نهوسا هل نه گرن گوجان
 پول نه به سن وه کو کهو
 هر له گوره تا منال
 نه مو کومهل نه به من
 به شاخ و داخ و زهردا

به کی ده و هن به کی دار
 به کی نه چینه سه ر دار
 به کی بو دار را نه کا
 جار جاری نه هولینن
 قوله و گورانی و هوره
 که روز گه بیه چیشدینگا و
 دینه خوار له گشت لاوه
 بول بول ریزه نه بسن
 له ویا هه تا نیو ساعات
 نه مجا به کی هه له ده و
 کلاوی لار دا نه نی
 نه لی بو نه خری نه مرت
 نه آوازی لی هه نه برری
 له ویا گشت را نه پهررن
 نه قله چا کن رانک شرر
 به ک گه نیکی بالا جوان
 ده سه سرری نه ال به دهس
 نه زیاد نه ررون و نه کم
 کچیش هه مو له و لاوه
 کراس سمور و سوخه زهره
 هه ربه ک دلی له لابه

یا له بهر روز یا نزار
 به کی له دار دیته خوار
 به کی باخه ل دا نه کا
 دورا و دور به ک نه دوینن
 لی یان نه بی به نوره
 دهس نه کن به قیرره و قاو
 نه لین کنی سه ر نه اوه
 تا سه ر نه او را نا وه سن
 نان نه خون بی ده نه گک و مات
 نی نه چریکینی وه ک که و
 به دنیا پی نه کنی
 هه نیو هه سن دهس بگرن
 روحی عاشقان نه چرری
 له جی به کا دهس نه گرن
 له ویا نه یکن به سمور
 سه ر چو پی نه گری بو یان
 هه ل نه سوررینی سه ر مهس
 هه ل نه پهررن به بی خه م
 به ریزه ربه ک وه سه اوه
 که وای نه ال رومهت بی گهره
 بو خوی خه ربه ک سه و دابه

جار جاری گورانی بیژ
 سهـری وەر تهـچهر خییـنی
 دلی هـر له لا یاره
 سهـر چوپي کیش صاحب نار
 هـر چهنـت یاری تهـیینی
 له سهـر چوپي تا گاوان
 نـازانـی دنیا چونه به
 سهـر چوپي هـرد و دهـسته
 تیکهـل تهـبن کچ و کورر
 دهـس تهـگرن به تیکهـلار
 کچان که جنسی نهرمن
 له ویا شهـرم نامیـنی
 تهـقی چهله و هازهی نهی
 بونی میخهـك و سمل
 کاتی که کچ مانو بو
 یهـکی تهـلی تهـای دیره
 کولمان قورس و سهـنگینه
 دوباره جهـشـنی که وبار
 تف له دهـس و له گوجان
 روه و مال به داره و دار
 پیش تهـوه تارېك دابی
 گهـنم رهـنگیـکی دریاژ
 ریزی کچان تهـدوینی
 تهـواو بی تیختیاـاره
 خوی تهـلرینی جار جار
 وهـخته خوی پپر و کینی
 تهـه کونه هـله داوان
 چونه تهـم چهرخه کونه
 یهـك بو یهـکتری مهـسته
 به جهـشـنی میخهـك و دورر
 کچی شوخ و کورری لار
 توزقالهـی به شهـرمین
 هـموگس خوی تهـنوینی
 لهرهی مهـمکی جهـشـنی بهی
 تهـا له ناو پهررهی دل
 دهـس بهر تهـدهن بو پهو
 بابررین چی که بن لیره ؟
 وا ایشهان پی که نینه
 نازین تهـبن له نزار
 تهـچین و سهـر ایش و فرمان
 تهـسوررینو تهـا تیوار
 تهـگهـنو نزهـکی دی

بسهکی گهلا بسهکی دار یا دوا-ق یا پسهوار

سهی بهن بوپیو یستی مال

ساوا به ژبانی سال ؟

چونیهتی جهژن بو پیکه نین

وه ره قوربان له سهبری جهژنی قوربان

که سهبری وای نه دیوه روی دهوران

له شوالا وتی پیم دایکی منداال موهه یا به له بو ته جهیزی قوربان

نه وهك هم جهژنی رابوردوم به سهربی

به کاسه ی رهش له گهل کوشی منالان

به وه الله سه غرام رونم سهوی لیت

له گهل مشتی برنجی یی درر و دان

جلی پیاز و لوبچی نوکه رهشکه

دو، سی دانه ههلوزهی کونی سالان

نهلی ههرزن هه به تو نانی جهژنت ا

کولیره ی جوم سهوی بو نانی دیوان

سه مانه پیم وتی سهی خه پته پشت گوی

سه گهر نای که ی سه دروم و بو مه ریوان ؟

وتم خانم له ری جوانی و له قای خوت

عهفو فهرمو ا بررو بیانوی فهاوان

که من ناوی مهلابی تهوقی مل مه

چه نه کلینی سه که ی سهی شیتی نادان ؟

نه گهر من مقتدر روز و برنج بم
 به (قانع) چون نه بم مه شهوری ده وران ؟
 خولاسه هاته سهر چنگک دایکی مندا
 له چاوی بهد به دور بی دیوی مه پیدان
 ته کانی دا هلی گرت کله کی بیلی
 گه هی زرمه له سهرم و گاهی ناوشان
 له زرمه ی لیس و قیژه و باوکه روی من
 شلبرزان نو گهر و به گزاده وو خان
 سوئالیان کرد چیه ؟ نه م زرم و کویه
 وتم فریا کون نه هلی مسلمان
 که حالی بون له سهر نه سپایی جه ژنه
 برنج و رو نیان دای به ایمان
 ده چه ژنی وا خوا نه پیدا به هیچ کس !
 موبارهك با نه بی تا خه نمی ده وران

(گله بی قانع له روزگار)

دیسان دیمه سهر نویسی نه شمار
 دهردی دلی خوم چاک نه کم بیظهار
 قهرارم و ابو نه به مه گو فتار به لام نایه لیت چه رخی چه بگردار
 نه بی بنومم به کی له هزار
 ته ماشا نه کم چه رخی کی گهر دون گهر نه کا به شا شا نه خانه تون

چهنده نهوجوان نهکاسهر ننگون له بلی بو نهغیار شیوهن بومه جنون

بهش وهها نه بی کونهی بهد کردار ۱؟

سهرداری سهرتخت نهگی به بی سهر

بی سهر نه بهیته ریزی تاجوهر

خوبنی چهن مهزلوم نهدهی به دهدهر

به رنگ نهدهی به مهرر کیر نهدهی به گهر

ناه ریخت گهن دهوری روزگار

من ههر زوزانیم که دون بهرستی تویش به وینهی من بی باده مهستی

دایم خزمه تکار ره زیل و بهستی شهو و روز خه ریک که لهک و بهستی

به لکو فه قیری بنه یته ژیر بار

چهر خه داوه شی بی خان ومان بی نه من خرابتر تو سهر گهر دان بی

گیرودهی دهردی به بی دهرمان بی نان خوری در گای خانقایان بی

بی به عبرت له بازار و شار

چهر خه دهک پیر بی وامنت پیر کرد به گس ناویری منت نه سیر کرد ؟

هه سیرهی منت له گوما گیر کرد

منت کرد به شیت نه ههقت ژیر کرد

وه عدهی من و تو دیوانی غفار

گاجوت نه که یته سهر دهسهی نه بیان

نهدهی بسه ربوی نه عره تهی شیران

یابو نه به یته ریزی سهر داران

تا کهی چهپ گهردی مالت بی ویران ۱؟

نه کهی به پیشه ننگ دبله که متیار

﴿ شین بو شاعری به ناوبانگک حاجی توفیق ﴾

﴿ مه شور به پیره میرد ﴾

دیسان سەر له نو مال وبرا نیمه تمو ته مه لول سەر گهردانیمه

دیسان وهك جارن شین و زاریه

خهم و پسه زاره‌ی دهرده داریه

دیسان چه رخنه گی چه واشه‌ی بهد خو

بو تازاری دل گهوته هاتو جو

دیسان قرچه‌ی زام دهرونی ریشم

زوخا و ریژ نه کا جه رگی پر ریشم

گهردون هه رتاوی جهوری نه نوینی

چه شنی پایه قوش به زمی نه خوینی

گهردون کرده وهی نا مرادیه دوس له بهك کردن دل ناشادیه

گهردون بهد کاری بهینی دلانه گهردون خه زانی باخچه‌ی گولانه

گهردون هه روزی دوزمن پیاویکه

زه هری کوشنده‌ی خاوهن ناویکه

حاجی توفیق به گک پیره میرد مه شور

ماموسای زانای کوری خوار و زور

کام پیر نه و پیره به ، هوشیاری

کام پیرا؟ نه پیره ، به زیان و ژین

کام پیر نه و پیره هیمه تی نوان

کام پیر نه و پیره بهندی پیشینان

کرد به ماموسای بیگانه خویشان

بولای هاو فەردان گوتە دەسو برد
 لە کورری یاران مال ئساوی کرد
 ئەجا ئەزانم شومی کوردانە بەد بەختی هوزی کوردی زوانە
 گەردون ریزی گرت بە شاعرانی بەک لە دوا بەک بو دنیاى فانی
 زیوەر تیریکی دا لە زامانم بی کەسێش قورری داله سەرشانم
 دلدارى کۆنێ نەو چوزی لاوم پەردەى تارێکی خستە سەرچاوم
 کوا حاجی قادر کوانی بەدرخان ؟
 کوا بررو بررو و دەبەدەبەى بابان ؟
 کوا سوارەى شەمزین کوا زەندی دلیر ؟
 کوانی ئاردهلان چەشنى تەرزە شیر ؟
 کوا دوکتور فوئاد شیرى بە ناموس ؟
 کوا ئەمین زەکی لاوی میژو نوس ؟
 کوانی شیخ معروف خاوەنى دووبال ؟ بەک علمی زاھر ، بەکی علمی حال
 کوا نالی وناری و کوردی و ، مەولەوی ؟
 کوانی بەیتوشی مەلای لغوی ؟
 کوا مەلای عاشق لە بیسارانم ؟ کوا حەمدی نەوہی سا حەقراشم ؟
 وەبنەى کوردستان ئەو لە جاری بی تەنھا شاعری بە خەساری بی
 بەلام پیرەمیرد ئیشی گرانە چون خالەى دەسەى گشت شاعرانە
 پیری دلجراڤ قەلەم جوانم رو خەمخوری دەسەى بی کسانم رو
 جباری کوچی ئەمین زە کیم رو ا دواقە تەى شاعر بەکی بە کیم رو

ما گری وه جاحی خانه دانم روا دلسوزی هوز و نیتمانم روا
 قهلم نوره ته بیره دهسو برد بنوسه میژو بو ماموسای کورد
 قهلم مهردانه هاته شهر جهولان لهسه روی کاغه زگه وههزی رزان

به بیته نه بجهد هاته گو فتو گو ا

ماموسای کورد و خاوهن ژینم رو

﴿ نازانم خوم چیم ا ؟ ﴾

خه تای به خته که من دیوانه کارم نه گه رنا بهش به حالم هوشیارم

به قوربات نهیم نهی چهرخی سه رشیت ا

ده بو یاوه نه بوی جاری به کارم

نه گهر مرغم په رر و بلم له کوی به ؟

نه گهر وه حشیم له کوی به میرغوزارم ؟

نه گهر بهردم چلون هه رشه و له لایی ؟

نه گهر دارم له کوی به بهرگه و بارم ؟

نه گهر نیتسانم نهی چهرخی جگهر سوزا

نیتستر رهجت بی بو حالی زارم

نهوا عمرم له چل دوانی زیاده نه بو جاری بیته خه مگوسارم ا

که من مردم له پاش مردن نه لین پیم

نه سهف بو « قانمی » شیرین ننگارم

{ چونه جهژنه گت ؟ }

جهژنه گت پروزه كورده ياخو شين و زاربه ؟
 سهرخوشي كورده له جهژنت ياخو دهردت كاربه ؟
 پرشنكي خويندوي جهرگه يا گولالهئ مال و وال ؟
 پرهه گرونت سهراسهر فرمز و گول ناربه
 جهژنه گت گهي جهژنه كورده ؟ جيگه راوي روسته مت
 ئيمته جهولان گاهي غهبره و دوزمني خون خواربه
 سهرخوشم ئه مررو به بانگي بهرز ئه ليم ئهئ هوزي كورد
 جونه گيس جهژني ئه تيري خوي ئه كا بي عاربه ؟ !
 گهي ئه وه جهژنه به ديدهئ پرر له ئه شك و ئاهي دل ؟
 نك نكي فرميسكي چاووت بهك له سه ر بهك چاربه
 كهر به ئه نها چيشته جهژنت سهه كهر روت خوا بي برري ا
 جهژني ئه آزادي مه رانه و مه نه سه جي بي داربه
 (قالما) پروزه جهژنت ا چونكو ئه مررو لاهه كان
 بهك له چار ئه هر كي خوندن و هوشياربه

﴿ قانع و گردی سه یوان ﴾

۴۴ گردی سه یوان شاری خاموشان
 آرامگای کورری بلوری پوشان
 نو هوارگی خیل دهستهی بابانی
 کویستانی کوچی نه و جوانانی
 کاروان بهزگی بهرز قافلهی لاوانی
 گلو دهری کوچ میر و گماوانی
 کانی گول نه کا نه رخه وانه کت سه روز نه کانه بهر خاکه جوانه کت
 نه راز بیته وه به گولی زهرد و شین
 چمن من و بولبول دینیه گریب
 بوکی رازاوهی دهسکاری خوای له پیش چاو منابی وینه و ته نیای
 کویستانه کائنات هر چمن که جوانن
 ایلاخی کوچی جان و گورانن

پايز خيله و خوار گشت چول وهولن
 جيگهي بابه قوش ههوار گهي چولن
 نو که هر لاوی کوچی کرد بولات
 ايتز نابيدری له روی سهر بیسات
 دهستی گه یبه نو هر کوچ هر خیلی
 قوت دلی نایهت نو به جی نیلی
 هوات هین خوشه له روی سهر زه مین
 دانیشتوانت به کراسی اه زین
 به لام نازام له که بو شماری
 تا کرده ی دهس کام شه هریاری ؟
 هول جار کی بو کوچی کرده لات ؟
 بوی به مالی کی تا واته لی هات ا
 راستم پی بیژه مه نزل گای یاران ا
 سه بران گای گشتی صبح و میواران ا
 جوابی دایه وه گردی دهرون پر
 به چه شنی سه دهف پر له دانه ی دور
 (وهرامی سه یوان)

ورتی نهی « قانع » گردی لا شارم به سه یوان مه شور له عام دیارم
 ابراهیم پاشا له (قهلا چوالان) او گوپزانه وه هیمه تی نوان
 نهوسا پیته ختیان قهلا چوالان بو
 قهلا چوالانیش زور ته نگه لان بو

تاریخ هزار و بهك شهد و نهود

لهل نو رابورد بو له هیجرت له شهد

دهشتی مهلكنی دهشتیکی پان بو

جوی جلیت بازی سوارهی میدان بو

دهشتی مهلكنی بو خوی كرد به شار

تیایا . روست كرد قهیسری و بازار

لهم جیگه شهرا شهرای دامه زران

پاچیان داله خاك بوخته نهك شهرا

نوارریان موری سلیمان ناوه

نه و روزه كه وا مور دوزرا به وه

حهره می پاشا كه وته منال بون

پاشا كورره كهی ناونا ساپان

چونكه مورره كهی به نگیان زانی

تا به فهی بابان پاشای ته واو بون

خاوهن تهخت و تاج شورده و نا و بون

نه بهر حوكمی روم نه حوكمی عهجهم

له دهر گای شهرا صبح و ئیواره

ته علیمی عهسکر رمبازی هوار

ره عیبهت به نمازاد دوکان دار دلخوش

لادی پی و شاری وه كو بهك تهر ر پوش

مه پان و گاروان ماموسا و قاضي هيج گهس له بهش خوي نه بونار ازي

لهو ساوه منيش گوررخانهي شـارم

مه وارگهي لاوي زورنگک و هوشيارم

شاهاني بابان مـيراني زه مان به گه و به گزادهي خاكي کوردشيان

چهن شيخي راستي چهن طالي دين

چهن شورده سواران خاوهن نه صپ و زين

چهن پالهوانان کلاو خود له مهر

چهن رم وه شينان چهن دهس به خه نجهر

چهن گه و ره کچان خاني کچي خان

چهن کورري لاوچاک شيري روی مه پان

چهن گه نجهي تازهي دنيا نه خوار دو چهن پيري پاكي ته مهن رابوردر

چهن حاجي پاکدين چهن گه و ره تجار

چهننده ناسنگه ر چهن هزاره تار

چهننده عاشقان چهن مه عشوقه ي جوان

چهننده ناغا لهر صاحب سفره و خوان

چهن گري دلي لاواني خوين گهرم چهن له نجه ولاري گچاني پرورشهر

چهن شاعري هوز ته بيعت ره وان

ساف و بي گري وهك ناوي ميروار

چهننده فه يله سوف چهن نه دنيي چاك

چهن قه لهم وه شين نه ترس و بي باک

بهك بهك له لاي من جه مان بيان جه مه

(قانع) به راشني ههر نومان گهرمه

زیور و خاکی بی گس و هوش-یار
 سالم و حهمدون محوی جهوهر دار
 یا صاحبقران (ح-مدی) فهبله سوف
 له ناو نه دیبان مشور و معروف
 حاجی توفیق به گک ماموستای کوردان
 پیره میرد مشور له ناو هاو فهدان

فایقی زیور دوا کوجی یاران
 هههه لای من پولی ناوداران
 نه رخنه وانه کم یویه وا سوره
 هههه عالی جاریک تارا نه پوشی
 خونی شههیده له خاک نه جوشی
 بانی ها خه-که خوپیمان وون مه گن

پاوه در به گزاف دل دوزمن مه گن

گو فتوگوی قانع و خورمال

یادگیری دهوری حشمت به ناهاز	نهی شاری خورمال ده سکاری شاهازا
نیشانهت دیاره ، که گونه شاری	خه زینهی میژوبو کورده واری
نهم پورج و قولهی سهر کوساران	نهم جهوشه و حهسار نهم دیوارانه
نهم گهچ کاربه به ساغ و سه لیم	نهم ریزی بازارر زه مانهی قه دیم
نهم ناساری (زهلم) نه قسیبانی باخ	نهم شورای قایم هه تا پوپهی شاخ
نیسته چول وهول له خیو چپور	نهم نه شک و تانه که هه ل که تراوون
وامه ندهی دهوران روزگاران	دیاره که جیگه-هی شهه ربارانی ا

من سوینت ئەدەم بە قولنگی (فەرهاد) ؟
 بە کوردی (کاوه) و بە رهنجی (قوباد)
 کی نوی بنا کرد ؟ کی نوی کرد بە شار ؟
 کی لە گیتی دا ناوی نای خولمار ؟
 ئەمە چەن سالە که وادیرانی ؟ لە من خرابتر زەدەیی زەمانی
 کام رەشەبای سەخت جەوری بیگنازە
 خاپوری کردی بوی بە ویرانە ؟
 کام هیزی دوزمن بەرباسی کردی کام پەنجەیی ستم لە ناوی بردی ؟
 کام گیزە لوکەیی چەرخیی چەپ کردار
 کام دەردی دەوران لە روی روزگار ؟
 کام هـیرشی شەرر کام لەشکری جەنگ
 کام هجومی زور شەوی شەو زەنگ ؟
 کام تیر ؟ کام کوان ؟ کام گورزی گران ؟
 کام دەس ؟ کام بازو ؟ کام سەر دلیران ؟
 قورری دا بە چاو کورده واریدا کوشتییی لە ژیر بورده باریدا
 وەرایی داو بە بایتەختی کوردان وی ئەیی (قانع) ویلی سەرگەردان
 (وەرایی خولمار)

هەژاری مەزلوم مەجنونی بی لەیل لە من خرابتر دەرون لە خەم کەیل ؟
 که لە (سیامیوه) پادشای کوردان
 (قوباد) ی (فیروز) هاتە روی مەیدان

نشاره زوری کرد به مهل به ندی خوی

خهرجی جوانرروش نه هـ ساته وه بوی

ته خق هـ ورامان هـ تا زاوه رو

ته ترافی (سنه) هـ تا (بهرانان)

(سه رشبو) ی (سه قز) ده شقی (مه ریوان)

هـ مانیه ته و او هینا به ژیر دهس بو به هـ میری گویی نه دا به کس

ناوی هـ مارت گوته ناو کوردان هـ ویش هاته ریز باقی هاو سه ران

که وه خق (قوباد) نو بهی ته و او بو (کلول) ی کورری گوته هاتو چو

ناوی گوته ناو له روی ده و رانا بو به چرایی له کورد سانا

هـ تا کو نو پشت میری میران بون له کورد ستانا شیری شه بران بون

تا (سرخاب) مهل گوت بو به شای ته و او

نالایی هـ مهل کورد ناوی گوته ناو

گشت کورد ستانی هینا به ژیر دهس بی باک و نه ترس هـ ووه ک شیری مهس

له خطبه ی جمعه ناوی خوندر اوه دهروازه ی شادی بو کورد کراوه

له (سیاه بوه) وه گوینایی و (خولمار)

بو پیینه ختی خوی چاک کردی به شار

حه ساری گیشا به دهوری شارا قهلا و قهلا چه له ژور و ، خوارا

به رزی حه ساری شهس میتری ته و او

به گهچ و جاررو ، به ردی ناشر او

هـ به بن دو گوریس قوله به ک دیاره بو پاراستنی چوار دهوری شاره

حیزانی پاشا له بهر ناوی سارد له چاو گهی (زه لما) رایان هـ بوارد

هه و شاخ و داخه و هه و كهز و كهوه
كه هه لي جيگه ي جنو كه و ديوه
كرديان به خانو باله خانه ي جوان نزيك بو ته لار بگاته تا سمان
نازانم وه سا چوت راوه ساوه به و شاخه ساف و به ردي داناوه
له ده وري (سرخاب) تا (خان احمد خان)

له شاري (زهلميا) بون به حكمران
بنچينه ي نژاد تا به فقه ي (بابان) نه چنه سه رره گهز (بابا ناردلان)
ههم دو تا به فقه هه ردي و هه ريهك بون
خاوهن قهلام و خاوهني چهك بون
به واته ي ميژو ته و او كوردسان ملكي (بابانه) و (بابا ناردلان)

﴿ پيدينج خشته كي قائم له سه ر شعري بي كه س ﴾

هه ي وه تنن هه مجاره نه سرم بهم دله ي نه سه ره و ته وه
كه ر نه جانم بو له دهس ناوچاوي لارو و چه و ته وه
بو نه جاني تو به وه لاه ده چه گيرزي مه وه ته وه

« هه ي وه تنن مه فتوني تومو شيوه نم بير كه و ته وه »

« وه ختي به ندي بو هه ساره ت پي به ته وق و كو نه وه »

تونه لي من بي وه جانم قهت خه يالي وا نه كه ي

تير و تانه ي سارد و سرر هه رگيز له لاوانت نه ده ي

قهت مه فهرمو روله گانم نوستوون وا زهن نه بهی
 « من له فیکر و بیری نو غافل نه بوم واتی نه گهی »
 « چه پس وئی ههلدان وزیلاعت نوی له بیر بردوتهوه »
 دهسته دوغای تویه به خوا نهو که سهی وا زاهده
 نوکی خامهی شاعرانت بو زه لیلیت شاهده
 دم به دم هر وا نهلی بو تو نهوی وا عابده
 « بهو خوابهیی لامه کان و بی شهربک واحده »
 « عشقی تو جوری له دلما ناگری کردوتهوه »
 هینده سهر گهرمه کوررت کانی که سهر دینیتته دهر
 پی له خوینی خوی نه نیت دهر بهس نیه بو روح وسهر
 ناگری نی چو به جاری کهوته سهر شین و چه مهر
 « ناگریکی وا هزار سال ناوی برزینیتته سهر »
 « قهت گررو گاپه و بلایسهی تا نه بهد نا کوزیتتهوه »
 نهی وه تنن پاره پهرستی بو که نیمهیی کرد به پهن
 روزهلالات و روز نهینت تانه مان والی نه دهن
 نوش نهلی ای نیمه نه زانین خه زنه کهت بو کوی نه پهن
 « باسی مه جزونی و که سامی خوت نه گهی نو خواوه نهن »
 « چونکه بهو باسه برین و زامه کم نه کولیتتهوه »
 لاوه کم نوکی قهلام دل دوزمنی پی ههلدره
 گهر قهلام شیوهن نه کا خه لقه نه مامیکی زره

ئەي وەتەن حەلقەي گەلە بېچەي دەست و پەيت ساھە لچۆرە

« مانە مېنى تا بەگەي دەي پي گەنە و ھەر ھەلبرە »

« مەفتە خەر بە اشورەنت وا عالی گرنونەوہ »

موزدەبي وا چاوي کردو کومەلي لاواني تو

سەبري مېژوگە و بخوينە دەفتەر و دېواني تو

پینە بەرچاوت ئەسەسي دەپدەبەي باباني تو

« نەگەتني لاچو سەعادەت بو تە پشتيواني تو »

« گەر گەبي بەخت و فرشتەت بەرزە ئەدرە وشیتەوہ »

ئەي وەتەن توخوشي دلم و ھيزي ئەزنو و بالمي

پو چرای رونای دەردی زیني ترش وتالمی

بي درو تو تاجي فەخر و سەيبەري ئەيقبالمی

« گەرچي بەئینیک زەلیل و دېلي دەستی زالمی »

« نەو بەتني شادیتە ئەجەبا ناھەزت لیک بیتەوہ »

ئەي گەلي پاش گەتو بەسپە شیني بي ھەلەت چپە ؟

بي تەگان سەد سال بگرەبي بي سەمەر داری پپە

ھەر نەمەي تو بە خوین ئاوي نە دەي دررکي (زبە)

« لانی میللیەت بە دەم لەم چاخەدا گەلکي نپە »

« روزي ھەولە ھەر بە ھیمەت گوي ھونەر ئەبریتەوہ »

ئەي وەتەن امن بولبولي گولزاري کوردستانم

بیتە روزي سەربرين سەربازي روی مەبدانم

روحه کم پیدش گش نه کم وه کک قوجه گهی قور بانم
 « به سیه نه عنم لی مه دن هه ر روله گهی جار انم »
 « هینده حیلت بی هه تا کوده ست و پیم نه کر پته وه »
 بالی هه مالی له ریتا سه ر به سه ر شاهو گه دا
 هه ر گهی بو خوی به نه ینا سه ر له ر بی سرر تا نه دا
 گوی گره بو خوارو ژور چون گشت نه این له م کانه دا
 « شهرته شه رنی پیاوه تی بی گهر خوا ده ستم بدا »
 « دوزمنت بهت گه وه کوسه گک بیخه مه ژیر پیتته وه »

(پینج خشته کی)

نه ی خاک کی وه نه ن قورر به سه ر و بی هه ر و ، پاخوم
 بو ، بی گهی نه م نه هله ده سا شیتی جه نا خوم
 گیراوه وه نه ن بو وه نه م غه رقی فه نا خوم
 به س تر له هه وه به د سیفه نی به ندی به لا خوم
 دور گه وته وو تاواره له هه ر قه وم و ، برا خوم
 نه ی خاک کی وه نه ن بوجی نه ما غیره نی شهیران ؟
 نه ی خاک کی وه نه ن بوجی نه ما به زمی دلیران ؟
 کوا ، سه لته نه نی عیلی به به و شاگل و شیروان ؟
 بو ، مه سه له خی پرر خوینی نه سیرانه ، له زبندان ؟
 ده کلال و گه ررو کوپرو کز و شیخ و مه لا خوم
 نه ی کاغزی ته رفیمی وه نه ن بوجی درراوی ؟
 نه ی ره ونه تی بازارری وه نه ن بوجی نه ماوی ؟

ئەي خەنجەرى شيرانى وە تەن بوجى شكاوى ؟
 ئەي خاكي وە تەن چونكە وەھا شەبە^(۱) كراوى
 گەرشىنت نەكەم روررەشى دىوانى خوا خوم

بو سەر كزى ئەم ھوزە دل و جەرگەت بىنە
 بو ژىنى وە تەن چاوى خىرەد ، پرر لە گرېنە
 بى شىرە ئىستە كە وەھا بىشە حەزىنە
 نورى بەشەرى ئەھلى ھونەر تانەپى شىنە
 بى ئالت و شمشىر لە مەيدانى وەغا خوم

ئەي خاكي وە تەن بوجى وەھا كوڤرە وە جاخت ؟
 بەژمردە وور بى رەنگە ھەمو چىمەن و باخت ؟
 پرر لە ستەم و زولمە يەقین دەربەن و شاخت
 ئەي خاكي وە تەن و پردى شەو و روزە لە داخت
 بۆ بى كەسى ئەم خاگە دەسا رەنج بە ھەوا خوم

(قائم) وەرە ، ئەمجارە دە غەوغايى بە پا كە
 بو خاكي وە تەن فەرزە بە دل روح بە فەيدا كە
 پىراھەنى بەد ئارى بە ناموسى كەوا كە
 سەف بگرە بە كوردان و لە چۆپى وو سەما كە
 ئەو وەختە بلى خاوەنى ھەر عەيس و سەفا خوم

﴿ فەلبەزى رىوى ﴾

رىويەك گەررول لەبەرسا كەوتو ئە بەر گەررولى لە كونا خەوتو

(۱) مەبەس لە « شەبە كراو » وازە پارچە پارچە كراو .

پیر و بی توك و دیان شش و چاهوت

گا گا له بن بهرد گا گا له نه شکوت

نه بخوند به خویا (آیه الکرسی)

به لاکو په بیدا کاشتی له جی بی

هه مو هیله که که هر هه مو به ده ماخ

کلیکی به رزو کرد ده می دا چه فان

بو خوی سازانی فیل و نه گیری

علیمک باطیر نه هی گروی اسلام

چونه ز کرو فکر صبح و نیوار تان

سهر ده سهی جه میبع مه شابه خام

بو هیچ کهس تا سهر به به قانیه

قه تار بیپیکن بو خویا عه لام

هاته گو بیچ که تان به سهر نه حوالی

نه وه مه له که دیت له تا امام

شوری

پیسکا دلیمان نه گوری

بو گرنن سریشک که و ته هاتو چو

که فرره ی پالی هاته گوی بهوان

زیوی راستی کرد و امه له کی هات

رو له قیبه له کن دوعا بخوبین

ملی هه لاکیشازو به دهس و برد

له ترسی نانجی به زکی برمی

له تاو برسیتی روی کرده دی بی

که بیشت به پونی سریشکی زور جاخ

که سریشکی دی به شانی و خه ندان

زانی به جاری گشتی نا گیری

روی کرده سریشک ونی السلام

چونه ته هیلله و نویژ و ره فتار تان ؟

من شیخی ایشانه خاوه من ایمان

بهن توبه بکن دنیا فانی به

دهس نویژ بهورن نیت دانه من

که گهر نه به بی یا فرده ی تا فانی

چار هه من مبررن تا مان سه د تا مان

به نه سری ریوی دهس نویژ یان

قه تار یان

زیوی که زانی نیچیری ریک بو

به گبکی گرنن خه بی به دهوان

وتیان سه ده خیل خوتان بکه زمان

ده خیله هرگز به کتر مه دوینن

زیوی ده می برد به کی تری گرت

دوباره وتیان (صدہفتہ) یا پیر ایمہہ مومان تومان ۱۵۰۰ دہمگیر
 بہک بہک و دو دو تہواوی کردن زور بی رہمانہ لہ ناوی بردن
 تاخری خوای مریشک حہقیان تہسینی

بیچوہ شہریکی بو تہگہ بہنی
 ٹیسک و پروسکی تہہاریتہ بہک بی تہتہی تہہنگی بی صیلاح وچہک
 بی شک ۱۵۰۰ کسی کہ مہزلوم خورہ
 بو تاخری تاوا تہروا بہم جورہ ا

(زنی دو میردہ)

شاوہیس و باوہیس شہریکی زن بون
 جیگہی پیکہنین دوس و ، دوژمن بون
 خاتون ، کہ زنی ۱۵۰۰ لایان بو بو خزمہت کردن کہوتہ ہاتوچو
 تہگہرچی خاتون چوہست و چالاک بو
 بہ شہو و بہ روز دلی خہمناک بو
 چون تہ بیعہ تیان لہ بہک جیا بو تہ میان بی حہیا تہو بہ حہیا بو
 تہم بی خوی تہویست تہویان ، سویری تہخوارد

تہم جیگہی تہویست تہو بو تہوی تہنارد
 تہ میان تہرہزوی باخہلی تہ کرد تہویان بو وہچی توتنی تہ برد
 تا تاخری خاتون گہنی بہ گیانی ہاتہوہ سہر خو ہوش و سامانی
 وتی بہ باوہیس ۱۵۰۰ کوہست گوی پرسیارم ۱۵۰۰ بہ وہرامم تہوی ؟

هه گهر تو مردی شاهه یس بوجیه ؟ شاهه یس مردم بی توجیگهت نیه ؟
 وه رای داوه نازانی من سکیم ؟

من کویخا باوه یس هم نیر و هم ، میم
 بو شاهه یس زخم له چاوتو پیام پیاویکی ته و او خاوه نی نام
 نهت بیستوه دنیا که خله ی ته گا خله یس؛ هل ته سا مام بله ی ته گا
 گوی مه ده به فیل بوه تا بوه
 هم تیشه خیره هر تیشی زوه

﴿ نیشنام ﴾

وه ته نی نیمه نان و خوانی هه به وه ته نی نیمه لاهه کانی هه به
 چهن هزاران تفهنگ چی مو ته نگبو
 چهن کورری سهف درری جیهانی هه به
 چهن هزار نازه نینی بالا بهرز چنده هر وه ک پهری کچانی هه به
 هر منالی که هاته هشت و جهوت ناره زوی به کیه تی گهلانی هه به
 هر چی بابی هه به له کورر چاتر ناره زوی خویندنی جوانی هه به
 کورر له بابی به هه لهت و سرعت بی شک و شبهه هه د چه نانی هه به
 چهن سواری هه به که شیر ته دررن چهنده بی باک و سهر گرانی هه به

عه بی هم کورده گهر بی ته هه به

قلمی سست و بی زوانی هه به

﴿ شمری بی نوخته ﴾

کاکه سه لام له هه او دلدارم له مام و کس و گوره و هه دارم

له دواى سلسله‌ى دوعا و سه‌لامم هـ او دل گوى گره حا له كلام
 (الحمد لله) وا تاو ههل كرا ماوه‌ى دهردى دل نه سررو كه درا
 سوئال گهر نه گهى له ملك و مالم له سر مه‌رامه حال و نه حوالم
 لاوى دل گهرم سـاده‌ى وهره لام

سه‌رگوه گم گم رو له روى مه‌رام ا
 نه‌گهر له ماى لارم سام نه‌گهى هه‌سه‌هه‌ررا كه له مه‌رام نه‌گهى
 نه‌مه‌ره‌ده‌دوى روح گروى نه‌سلامه هه‌ر له درودا سه‌ره‌دارى عامه
 كا كه تاوه كه مه‌ره‌مى دهرده مه‌ره‌مى لاوى دل سررو سه‌رده

هه‌رگس له هه‌رلا ورو سه‌رسامه

را كا نه‌م تاوه ده‌واى مه‌رامه

غزه‌لى سه‌ره‌وه‌له‌كانبكا ، و تراوه كه قانع تاوى ههل كردوه له تاشه
 كه‌ى چونكو ، له كانبكا رو به‌توه شوان ههل گرى بو تاشه كه‌ى به‌كى
 نه براده‌ره‌كانى له گه‌ليابوه (قانع) و توبه تا ليره بنوان ههل گرم
 نه و تاوه ده‌چيته‌سه‌ر تاشه كه ، براده‌ره‌كه‌ى و توبه نه‌م جيگاو نه‌و تاوه
 تاشه كه نا گريته وه گره‌ويان كردوه له سه‌ر دلخواز نه باشان قانع كه
 تاوه كه‌ى بردوه نه سه‌ر تاشه كه به‌م شمزه‌بى نوختانه‌ده‌عوه‌بى براده‌ره‌كه‌ى
 كردوه هه‌تا كو بيت به‌چساوى خوى تاو و جيگه كه بينيت وه قانع
 مامبكي بوه كه ، قينى بوه له (قانع) و له براده‌ره‌كه‌يشى .

(گفتوگو له گهل دولبر)

لهی دولبری مافق نه نهها من و بولبول
 شهیدا گری دهوران چه اهو عیار و ، چو خافل
 مهودازده و رو شیت و پهریشانی فراقن
 هم عالمی نیمکانه چه مهجنوت و چه عاقل
 چاوت کله هرله حظه دوسه دنگسی بهست کرد
 ویرانی نه کا مولکی خـ پره د بانی تهوه کول
 لهی مهزوری نه نواری حهقیقهت به نهزاگت
 شاگر ده له سهر سحری پروت سرمدی اابل
 پیکراوه به سهر تیری پروت جهرگی هونهر مهاند
 بیچاره به الا به تههر پیچی مهلاصل
 دهستی تهره ب و قلبی تهرر و کلهای پرر شهوق
 ههرسی به فدای خالی لهب و پهرچهم رهو بیول
 حهن صهنف که ده وهستن به ته مه تناسه فی عوشاق
 گهر رو نه کانه تنافی پروت مجرم و ناطق
 خوبنی دلی عاشق که رزا داوینی گرتی
 تأمیری تهوه (قلمی) وا کردوه به بولبول

﴿ پینج خشته کی قانع له سهر شعری ﴾

مفق تو تنچی پینجوین ﴿

مه علومه له لا ٿو گسه وا ٿه ملي حـه يابي
 گهر پيره وه گهر گه نجه وه گهر شاه و گه دا بي
 نابي سهری به رزی به منهنه کوم و په سا بي
 (قانع) ده سي من داو پني تو تاوه کوما بي
 عه صرت له حه ياتا عه مه لت سه نه تي چا بي
 کي بي له جيهان رشته بي ناموسي به جي بي ؟
 چاوي له ده سي پيره ٽني بي گهي دي بي
 ٿومبي دي دلي سهر قه له مه ي پوره خه جي بي
 ناني گه به گهر ر ده س بکه وي گوي سه گي تي بي
 سه گه ليت بوهر ري و پيره ٽينش دم به دوعا بي
 ههر گس له جيپـان خاوه ني خولقيکي شهرينه
 يا خود کورري مه يدان و هونهر مه ند و حهرينه

گوی را گری بو نه شته بی هم شعره زهرینه
 مه شهوره حیا قه تره به کی شوخ و له نیغه
 هر کس که گه ررا لازمه مهو قه تره نکا بی
 باوهرر مه که هر گیز به مقامات و به عشقی
 بو جهلی قلوبه گهرم و ره نفهت و رفتی
 روزی دو هزار تو به بکا زاه-ره فسقی
 مه هتو که له لا مت به شهری باغی رزقی
 که شکول و دهف و میزه و مه شاک و هه با بی
 سبابی له بنا گوی مه برره هر زلی مل پان
 دوررانه بررو بی هونه رو واعظی مالان
 گهر باوهررم پی ناگی به می جزمه پی قورمان
 هم سه نه ته مه گروهه له بو کس نیه قوربان
 بو نهو که سه به وا به درو پی-اوی خوابی
 توزاوی و-اردای تهلی به زده له ناشا
 سک شورره وه کو هورری که خ-زایی له ماشا
 هه د چاگی له گهل کی که چی به دگوبه له پاشا
 با-پیره ی منیعی خالقینی گهر و ابوه حاشا
 ناروژی اهزل نامه وی له وجهه ده ابا ، بی
 مه یق بکه وی دینه سهری به ک به ک و کو کو
 بو گرتنی میراث هه مو گریه و رو رو

(فانی) به سه نام باسی به روی پیسی به اوسو

(منق) که وه-ا بی مه ده به مه نسی نه کی نو

به رده ی دله کی ره نگه له صد لاوه در را بی

﴿ جوتیار و گاجونه کی ﴾

گارهش ، نوری بیندایم	ته ی کومه کی ته نیایم
چاوی رونی ، زیانم	دهس اماهه ی بهرگت و نام
پشتیوانی ، منالم	هیزی دهماری بلم
راگیر گری خیزانی	رو سوری لای میوانی
فخری ایزگوت و مالم	مه کینه ی گفت و کالم
گارهش وا سهری ساله	واده ی نانی مناله
کام میزگی پرر له ازه له ؟	دهری بینین بو خه له
به چنگک به پاچ به گاسن	هه لی گنین هه تا بن
به لکو وه کو پار نه ژین	اها سال له پار چاتر بین
بونو ؟ بو من ؟ ته ی گاجوت	را اهبویرین برمی و روت ؟
نه من پیر و نه تو پیر	بو تو لات و من زوبر ؟
له نو سه-رم سورر ماوه	چیسه را لیت قهوماوه ؟
نه تو ته ویسی نه من	له بهر چاو دوس و دوزمن
که چی هیچ دیار نیسه	چیسه ؟ اهام سحره ، چیسه ؟

﴿ وهرای گاجوت ﴾

مام سمایل جوتیارم ا
 تو شت زور پهیدا نه کی
 باوه جود خه تات نیسه
 نه ک تو به لکوهه مو کس
 به لام شه رکی گرانه
 لایه شه کر ، لایه چا
 تا پوی ناغا حقی شوان
 موجهی گزیر و سهرکار
 خو دایه رهی (. . . .) ک
 کافی پولیس دپته دی
 سه د سال بلی ی جونیه ا
 که بانگک نه کا های تری
 بهش سه لهی پاره دار
 زانوی فقی و شهل و کوپر
 هه رچی له مانه زیاده
 وایه زبانی سهالت
 نهو ره نجه که من نه پدهم

ره فیتی کوهه سارم
 به هیچ له ناوی نه بهی
 دهسته لاتی نو چیه ؟
 شتی زور تر دپته دهس
 نه مهش خه تای زه مانه
 بهشی شیخ ، بهشی مهلا
 شه رتی خادم و ، گاووان
 بهشی قوالچی ، قهراخ شار
 گسکی لی نه دا سهرپاک ا
 نهیسی بکا جی به جی
 نابیسی هودی چیه ؟
 منبال وهخته پوی ببری
 که نهی کی هوهل به هار
 نانی میوانی بی خیر
 به دهس دز و به رباده
 بویه روته منسالت
 نهوی من په بدای نه کم

نه گهر گشتی بو خوت بی ا

نهشت نه کا جی ، به جی

﴿ خوزگه ، خوزگه‌ی (قائم) ﴾

﴿ خوزگه (۱) ﴾

خوزگه، من روزی به مأمور نه-انن بو لام نريك تا له دور
 ميشيان پيم نه بو له چاك و خراب رام نه كيشانه پای حق و حساب
 ناخو ناوچاوم له كس گرز نه كرد ؟

دهسقی ته ماعم بو هيچ كس نه بزد ؟
 يا نه م وت نه مه هزاري هوزه له من زياتر ا دلسوزي كوزه
 به هوي جوار واوه منيش پياووم دانيشتوي كورسي و خاوه ني ناوم ؟
 هزاري خومه يا ، نه ي فو و تيم به خوت و ، خور رايي دلي نه شكيم
 نه ر ميش كين بو بهك گوره تا بچوك

نه گه نه ه-هوار زور به سههل و هوك

﴿ خوزگه (۲) ﴾

خوزگه من حاجي يا تو جارر نه يوم
 كوتال و چابي و شه كر به فهرده
 ناخو حوقه كم قورس نه بو ياسوك ؟
 مينرم روسوري لايه زدان نه بو ؟
 نه گهر هزاري ناوهرري بو پيم
 نه موت به و مه كه كه جورمه ناوي
 قهسم نه و قولمه ي دهسم بي گرتوه
 يا نه موت نه مه هاو خوبني خومه
 ههر دوهاو زمان ههر دوهاو دينين
 ناشنای لادی و ، نه هلی شار نه يوم
 نه فروشت به خالك به حوقه و بهرده
 نه نه گه ي ده غلم گه و ره يا بچوك ؟
 نايه رهم ته واو يا نوقسان نه بو ؟
 چيم بي نه دا به نرخی كريم ؟
 نه م خله تانوي چا كم بي داوي ؟
 مالي هيچ كسم به ميل نه بر دوه
 نه گهر پينه جي ، يا وه كو دومه ؟
 ههر دوز اينده ي بهك سه رزه مينين

با نهی خله تینم ککونه به تازه قازانجیش خوشه به لام نه اندازه

﴿ خوزگه (۳) ﴾

ئاخ ته ییب نه بوم له خسته خانه نه هاتن بو لام خویش و بیگانه

بو وردبونه وهی نه خوشی هزار چه ندم وهر نه گرت دره هم و دینار؟

نه موت به (تادار) ده خیل (ئیصقا) نه

فریای خوت کوه روزی نه جانه ؟

یا نه موت نه مه به بی پاره به گیرودهی زالم زور پیچاره به ؟

چاک وایه که من دهرمانی بکم هه تا پیم نه کری هه ولی بو بدم

چون مردنی نه و مردنی منه گورزی ته نگانه چه نگی دوزمنه

به بو نهی جوارى وه هاوه پیاووم نه گهر نه ونه بی گی خاوهن ناوم ؟

﴿ خوزگه (۴) ﴾

خوزگه، من ئاغای خاوهن دی نه بوم خاوهن ده سه لات شوین و جی نه بوم

ئاخو هه زارم نه برده بیگار یا روز نه روزی نه مکیشا به دار؟

نه موت، بانگی کن نه و توله بایه؟ ئیش و فرمانی بوچی خراپه ؟

پارم وهر نه گرت به هوی ئاغانه کاتی ژن هیناز ره سکی سورانه

یا نه موت نه مه پابهی ده و نه ته خه زینهی من و بازوی میله ته ؟

نه و بنکی داره من اقی دارم نه گهر نه و بیرن من سه ره و خوالم

نه و به هاوینا غیرت نه نوینی تک تک، ئاره فی ناوچا و نه رزینی

نان به پیدایه کا بو دیوه خانم رون کو نه کاتو بو سفره و خوانم

با خوشم له بوی ! ته واوی نه کم بهردی دامای له نه ژنوم نه دم

﴿ من و فلس ﴾

نهی افلس و ه الله له داک و بابو باپیر چاتری
 تو له دوسه د خزم و خویش و شیخ و دهسگیر چاتری
 نهی به قوربانی زرهت بم روزی سهوداو مامه له
 تو له شیر و خه نجهر و بررنه و گهلی نازا تری
 و بزائم بی نه دهب نایم نه گهر نه سر و بلیم
 تو له لوقات و نه رهستو عالم و دانا تری
 من به چاوی خوم نه بینم که متیارت کرد به شیر
 به بینی به بنه الله له خواجه و فه بله سوف و وریا تری
 چه زه به للاح و قوررم ساخ و نه رراحت کرد به پیاو
 جا که و ابو تو له خویندن چاتر و بالا تری
 کلکی گهر بهرز که بته وه نهی کهی به پیشه نگی قه تار
 نافرین بو تو فلس بیشک له من دانا تری

﴿ و ه رای فلس ﴾

(کائما) گشت کهس نه زانی تو گه و له و سه رکزی
 تو له گشت کهس بی فلوس و بی دهس و رسوا تری
 کاکه نانه و ، مامه درهم کومه کم بن بیمه لات
 تو له جهم جهمستر له دارا بی خهم و دارا تری
 ایسته کانی جوت جه نابی من له تو دورم ته و او
 تو له ریوی گهرر خرابتر لات و بی عنوا تری

خوا نه خواسته ده فعه بی نه قسم بیینی تو به خو
چا نه زانم چوز له گشت کس هار و بی مهنا نری

﴿ بینج خشته کی ﴾

تهی کوردی خهفت بار و بریندار و بهریشان
تهی میله تی بی پشت و به بی یاور و پهوریان
جی ماوی له گهل نهوعی به شهر تاقی یاران
مال داری به بی مال و سهری بی سهر و سامان
راستو به له خو سهری بکه عالمی ئیمکان
کوردینه ئیتر خزمه تی نه غیار هه تا کی ؟
شوین گوتنی بیگانه بی خوشخوار هه تا کی ؟
دل پای له گهل عه قره بی جز دار هه تا کی ؟
هه ل گرتن و ماچ کردنی ، ره شمار هه تا کی ؟
عالم هه مو خه ندان و نه توش زاری و گریان
کوردینه و هرت حالی بین زاری و شیم
بوچ وا به خه م و قورر سهرو مات و هه زیم
وا من نه سرم بو وه ته نم دیده گریم
له م حالنی مه حه کومه به بیزار له زیم
هاواره ده سا غیره تی تهی کومه لی شیران
نه وروزه که مه بدانی مقاماتی خوا به مه بدانی حسابات و گونا هان و جهزایه

ٺهوبالی ٺم ٺهوزاعه له سهر پيساوي به لايه
 بروانه چه غهوغايه چه هاوارو ههرايه
 به ڪراو ڪري (و...) به ڪي پاس ڪري (...).
 ٺه ڪوردي ستم ديدنه ههتا ڪي له مه لالا
 بيگانه له سهر نيمهني تو وا له جه لالا
 به خوبنده قهسم چاري به ٺه مررو له شيبالا
 بي خوبين نيه سوت له جواب و له سوئالا
 ڪه ره ردي وهره حازره سهر بازي و مديدان
 هه خوزگه به وهي سردو نه ما ناوي له ڪايه
 بي خهه له خهه هم وهتهن و باوك و براي
 دوباره دوسهه خوزگه به وهه غهرقه فه نايه
 نازاني ڪه ٺهوزاعه زه مانه له چه دان
 سامن جي بڪم دهر به دهر و بي ڪه سو چه بران ؟
 خو من به نه ماي تاجي ڪي و ته ختي قه جهر نيم
 خاوهن قه لهم ساحي شمشير و سپهر نيم
 دانيشتوي سهر مالم و سه ياحي سهر نيم
 جي بڪم وه ڪو ياراني ترم بي سهر و دهر نيم ؟
 قا روح له به دهن مايه ، ٺه نوم خهه ڪوردان
 ٺه ڪوردي جهه فا ديدنه به سه قه يدي ٺه سارهت
 نادان به ڪوتنهك حالي به دانا به ٺه سارهت

هم شینی منه بگره له دهل مهیده به غاروت
 تا گهی به کزی و لاره ملی بهند و نهزارهت ؟
 هه ی هاته ده هه ی هاته هه یا جه ممی دلیران

(بههار)

هه وای شنه ی بای نه سیم دیاره مه علومه وه عده ی گول و گولزاره
 یاران دیسان ده ور باده نوشانه دهنگی زایه له ی مانهم پوشانه
 واده ی شهقه ی بهرق ره عده ی پرر قینه
 ته رزه و تا وو توف روی سهر زه مینه
 باناخ پرر ده ماخ نه رگس وه مهس مهس
 سوسهت هاته ده ر له جیگه ی هه رهس
 گول تاوان پرر تاو سه ولان سهر به تهوج
 شه تاوان بهك ، بهك هه ده زله بهك مهوج
 گول زه مهق لیباس سوری کرده بهر پولی گولان پوشی ده هت و ده ر
 نه وروزه له نو هاته ده ر له خاك
 روی زه وی گول گول په وینه ی هه فلاك
 لاولاو پیچ هه خوا به که بوته ری
 شهوق هه دا له بورج به رزی هه خزهری
 به رزه زا، چنور کاران هه کن فهرش
 سور هه لال خیزا له پای به فراوان
 به فرو هه له کوك کهوتنه گو فتو گو
 هه له کوك به شهوق به فر ره نجهره

گول و پستوشنگک همو به دوماخ
 هارره ی به فراوان نه کنیهت له شاخ
 مهره سور شه و گورد وهك شه ماله ی نور
 قه تاره ی قولنگک سپای سهلم و نور
 جهیران جهم به ستهن نیچیران سهف سهف
 سه یاد دانه و داو نه گری له روی گف
 دیو جامه گول گول پاریز به پای ریز
 گا جاو له جهیران گا له گوت و خیز
 (الله اکبر) به پو سلیمان زبکه و زایه له ی تهرانی کاوان
 فشقهره پرر شور قاره ررهش بی غهش
 (هود ، هود) صاحب تاج و پنه ی تاج به خن
 قزلاخی به عه یس فیسقه به شادی گوتونه سه پران روزی نازادی
 قالاو نه خوبنی به ده ی خه مگین (یاخوا سه ر گوی کومه ی بی نین)
 قه قبه ی نیره گو چه هچه سه ی بولبول
 قاره ی هازه ی بال تهر رلانی مهر چل
 قم قم گا کوتر قیژه ی قزاکه نه نی ی مه عره گی کاوه و زوحا که
 هو ، هوی گا کوتر ، یا (من هوی) غه زال
 ماگو به عشوه رشتی میل و خال
 زبکه ی مشک گره و فرره ی مهر سه وزان
 شلب و کوی بورچین له دهو به حه وزان

گهرمیان سهرگهرم ، فره داخ ، بی داخ
 گوپژه فره سمه ند کاژاو پرر ده ماخ
 وینی قه لبه زه میرابان شه تاو سهر او ان جاری به قرمه و لیٹاو
 پشتی چناره پرر له سنه و بهر
 جنگه له جه ننگه شاد به رده رره شی دول بهر
 دای له ده ماخ بوی گردی به ران عه تری خه لاره دای له ناسمان
 سهر دهره بی خه م تاریده رپرر گول گول به نه زاکت نیفت له بانی چل
 کانی شه فقهت به مهیل و مراد سی کیوان له ده س یخ به نان نازاد
 میراجی سهر خوش به رده بوک پرر شه وق
 کانیه گی (گول بهن) خاوه ن سه تا و زه وق
 چاو گه گی دولاش وهك خله دی به رین
 (نشته می الأنفس تلذ الأعین)
 زریبار پرر قاز بیسه ران سهر دار حه رای شه یدا و پنه ی دهر دهر دار
 گرده رره شی پوشی گولان ره ننگا و ره ننگ
 بو به م... ره می زامی دله ی ته ننگ
 گرده لان هاره ی سه یلی دیاره هه موی له هیبهت سه خای به هاره
 حاجی بایزیدی عزه و خه تهر که شه یده ی گولان پیچاده وری سهر
 قه له به ردی دهر دهل ته دابه پداخ کونه هه وار گی باری پرر ده ماخ
 نازیز دیاره مه عه لوی طامه نوبه ی هادیبه و خه فته ته مامه
 به کی چاوه رروان گه له ی فراوان
 به کی فره سمه ند مه زره عه و خه رمان

به کی به دلشاد به کی به خوردهم به کی له نه ملاک به کی له حه رهم
 به کی نج-ارهت به کی باخهوان به کی جوت و گاهه کی ماشهوان
 غه پری من نه بی حالم په شیوه به خم گبروده ی ته ایسمی دیوه
 له وحی ایقبالم له نو شوریاوه ده روازه ی مه پنهت بو من کریاوه
 بهندی ترازوی زینه تم بریا دایه رهی مه جلیس یارانم دریا
 هوره گی نه گبت نه رزه ی خه مپ-اری

نه ریزوی په ی په ی به فادیاری

هه دای هه ی هانا و هه ی ده خیل هه ی رو

پرزه ی ئیشی جه رگه زامه گی پرر سو

خه م بو به شادی شادی بو به خه م

ه-لدا چه تری رهش سیا خانه ی تم

هه ی من گبروده ی بهندی به لا خوم

هه ی من دور گونوی زه بد و ماوا خوم

هه ی من بهش بر او ده هسته ی یاران خوم

هه ی من سیا سه نگه ، روزگار ان خوم

هه ی من دل پرر خه م لیو پرر له بار خوم

هه ی من به قه قنه-هس به زاره مار خوم

ئاواره ی وه نه ت تنها و بی کس خوم

گوی بال شکاو چه پسی قه-هس خوم

ته پری هه ر شیواو به بی لانه خوم جی ته وانجی زور قیرو تانه خوم

کونه قه یسه گهی تازه مه جنوب خوم

تلاوتل له دهس چهرخی گهردون خوم

فهلهك هه ی دهر دت وهك من كاری بی

فهلهك وینه ی من زه ده ی دلان بی

فهلهك زو خاوی جه رگت نوشت بی

فهلهك وینه ی من بی وه عده پیر بی

فهلهك وه کو من گه دا و غه رب بی

فهلهك وه کو من بی قهوم و خویش بی

فهلهك روز نه خوش به شه و دهر ویش بی

فهلهك وهك (قانع) بی ئیش و کار بی

فهلهك بهش بر او سه یری به هار بی

﴿ پینج خشته کی قانع له سه ر شمیری رشید سیدتی ﴾

قانع قای چه چه مال

به کویری بم خه نه چولی له ده شقی به سره وو تاوا

وه یا کول کیشی زالم بم له جولی وشک و بی تاوا

بنه الیم به دل تهنگی له ژیر باری نه بهزاوا

« سه ر وپی روت و برمی مل له حه لقه ی ئاصن و داوا »

« له سه ر نه سپی نه جهل بگیم له گرمه و گوزمه بی تاوا »

چه سه ر خوشم له ئهم ره نجه له ژینی خومه دا بر دم

نه گهر دیقت له ئیشم گهی نه زانی گیانه دای کور دم

گهلی پیم خوشه هم شهرته له دل خوماکه وا کردم
 «ره فیتی بهد، نه بهد ا نا کم له خاکیدها که من مردم»
 «نه جهل چا کی گریبانم نه گهر بگری له نا کاوا»
 له رپی خاک و، ولانا خوم نه فیه و تینم به مه منونی
 که من هوزم له دل دا بی چه محتاجم به مه جنونی
 وهره گوی را گره هم شمره دیقته که له مه زمونی
 «بفیهونی با نه مینی لاشه کم برروا به مه حزونی»
 «به لافوی جهلنا هر کا بخنکی با له گیرتاوا»
 وهره سهر سهری جه پگهردی زه مانه و گردشی ده و وار
 چه لازم من به یانی کم به واته یا وه کو نه شمار ا
 نه هر جاری بلیم سهد جار و تومه و هر نه کیم ناچار
 «ره مانه وا له گهل دیون و له گهل نینسانی که چره فتار»
 «وه سکوشه ییریکی خونخواره له گهل نینسانی داموا»
 له سهر نه سپی خه بالاتم نه گهر بگلیمه وه نه مررو
 به سهر گهر دانی و شیتی نه گهر بخوابمه وه نه مررو
 له زامی جهرگی برر خونم نه گهر بکولیمه وه نه مررو
 «به چاکی سینه وه پیم خوشه من بتلیمه وه نه مررو»
 «نه وه ستم با له بهر ناسانه که ی نینسانی نا پیاوا»
 دلم رازی بکم بنسه به نیش و نیشی خار و خهس
 نه دنیا دا برروم زهر چم هه تا کو خوا نه لی پیم بهس

له داخ هم چرخه زورداره ههوا هونام وه كو قه قنهس
 «مهري خوم ههل گرم وه كشيت ئيتربوچي مني بي كس»

«نه سويم و نه هارريم توزه كم نه دري به دم ناوا ۱۲»

وه كو ده روئيسي بي مه حكمن له مهر نيم تاجي رسوايي
 ئيتربوچي هيج گوي نه دم (قانع) گه داي ياخو پاشاي

دهف و ككشكول و كه لپوس و له مهر نا داي شه بداي
 «له هه رده و دهشت و كوهاري بناليم به نههاي»

«به زاي مينه وه (سيدقي) له گيژي به حري خويناوا»

«پينج خشته كي قانع له مهر شعري نه هه دختار جان»

له جي ي ته ياره كوردينه كلاس ئاسپي مه مهر تانه

نه ريق انا پيته وه كورده كهوا كه ر باره بهر تانه

له باني تاجي ازادي به نو بهل قورر له مهر تانه

«له خه وه هه من ده رنگه ميلاهي كورد خه و زه ره تانه»

«هه مو ئارنجي عهاله شاهدي فضل و هونهر تانه»

له گهل تومه ده گوپتلي بي هه تا كه ي به ندي و مه حكوم

هه نا كه ي فيتنه بي به كتر هه تا كه ي نه گبه ني مه شوم

له ازادي ژباني خوت هه تا كه ي بي به شو مه حروم

«ده ما نيكوشين هه ي قهومي نه جيبی بي كه سي مه زلوم»

«به گورجي بي برن نهو ريگه ديره ي وا له بهر تانه»

وهرن بو مهرهمی زام و برینی جهرگی کون کون تان
 به جاری دهس به بهك بگرن کورر و پیاو و کچ و ژن تان
 هه تا کو تهوقی مه حکومی هه مو لابهن له گهردن تان
 «بخوینن چونکه خویندن بو دفاعی تیفی دوزمن تان»

«همو ئان و سعانی عهینی قه لغان و سپهر تانه»

برا ئهم بیدشه به بیدشه ی هزاران شیر ی پرر قینه
 نه گهر دیقته له خاکت که ی نه زانی خاکی زیرینه
 نه مه میرانی بابانه که وا ئیستا که خه مگینه
 «به خوررانی له دهستی بهر مه دهن ئهم خاک شیرینه»

«که توزی وهك جه وانهیر، سورمه وو کوحلی به سه رتانه»

ته ماشای شیوه نی من کن نه یا نه ی پولی هاو فهران
 چلون نه گریم به کول بو لاوی لی قه و ماوی بن بهردان
 وهرن گشت بینه سه ر ریگهی برانی هه ر وه کو مهردان
 «به سه ر خاکا نه گهر نازیش بکن هه فتانه نه ی کوردان»

ته ماشای سیبهری ئهم شاخ و کیوانه ی له سه رتانه

به خوینی خوتو نه ولادت چه خوشه ئا بررو بکررن
 به وه لله حه یفه بو ئیوه له ناو یارانه دا بزرن
 له ریگهی مشته خا کیکتان به جاری بهك به بهك بمرن
 «به بی قه دری به سه ریا را مه بورن حورمه تی بگرن»

«گولاله ی سوری ئهم سه حرا به خویناوی جگهر تانه»

مه کن مه نم که دائم ئیهو کارم زاری و شینه
 وه کو پیاوی برا مردو مه دام هر تاهو نالینه
 تهاو شیتیم له داخ باش گوتنی تم خا که شیرینه
 «دهمیکه تم ولاته په سق بی علسی و نهزا نینه»

«له سایه‌ی عیله‌وه نه مررو ئیتر نوره‌ی زه‌فه‌ر تانه»

ده خیله ده‌سته دامانم له ده‌س خوت بهر نه‌ده‌ی فرسه‌ت
 نه‌لی‌ی لا به ، به من چی؟ با نه‌گومه کیشه ووزه‌سه‌ت
 به بی زه‌سه‌ت نه بینراوه برا کم ره‌سه‌ت و نیمه‌ت
 «زبانی حالی نه‌سه‌د هر ته‌لی وریا بن ته‌ی میله‌ت»

بزائن به‌ردی تم سه‌حرایه تهلماس و گوهر تانه

﴿بهك دواندنی وریا و خه‌نجه‌ر کورری قانع﴾

وریسا

خه‌نجه‌ر

ته‌ی کورر نه‌وه‌ی کی؟	ته‌وه‌ی شیرانم
تو له کام هوزی؟	هوزی کوردانم
بو ره‌نگت زه‌رده؟	ده‌ردم گرانه
ده‌ر ده‌گت چیه؟	کزی کوردانه
جا بوچی کزف؟	چونکو جیاوین
جیانیکی چوڤ؟	ته‌وار فه‌وتاوین
نه‌خوشینه‌گت؟	جه‌هل و نیفاقه

دهرمانی	دهردت ؟	هدر ، ایتیفافه
بشت و کومهکت	؟	علم و زانپنه
قلا و قلاچت	؟	صیدق و بهقینه
هیبهری	سهرت ؟	دیواری مه کتیب
نوشه‌ی غریبیت	؟	نه خلاق و نه دهب
چی فرزه بو تو	؟	خزمنه‌نی هوزم
گیانت بو چیه	؟	بو فدای کوزم
سهرت بو چیه	؟	بو گو، گوی مه بدان
چاووت بو چیه	؟	بو سه‌یری کوردان

﴿ چون نه‌گرم ؟ ﴾

کورده چون نه‌گرم هه‌میشه بو کزی و دامای تو ؟
 چون قورری عالم به سهر خودا نه‌کم بو ناوی تو ؟
 ره‌نگی زهردی جهرکی تویه من هه‌سو تینی ته‌واو
 شه‌ری من دهرمانی دهرده بو دله‌ی زاماری تو
 خوینی تویه شه‌ربه‌نی روزی جلومی هه‌جنه‌بی
 سه‌یری دوشمن که له‌شار و کوچه‌وو بازارری تو
 سه‌وزه گیای کاریزی پاشا میشکی باپیری منه
 ایسته‌وا فرشه له‌ژیر پی‌ی دوزمنی خونخواری تو
 روحی بابانه له‌گرد و مه‌قبره‌ی (سه‌بواز) هه‌لیت
 (روله‌کاتم کی به‌هه‌وخه‌یمه له‌زوری شاری تو ؟)

لاوی سکوردم مردفت زور چاتره تا ژینی وا
 نهجنه بی بیتو له گوپزه بی به فرمان داری تو
 خوینی هاو خوبنت مهررهژی نوکری له گریته دهس
 هه ی سهگم بهردابه زهر و لیره وو دیناری تو
 یادگاری هوزی ماده داوه شیت بو مامه لهت
 لاپهره ی مېژو نهنوسی له عننه ی رهفتاری تو
 (قانما) گوفتاری تو شیرینه یا شه کر و نه بات ؟
 کنی ناحق بو بکم هیرین تره گوفتاری تو
 ﴿ مهم قهررنه ﴾

مهم قهررنه گوا خهلقی نهلین قهررنی ژبانه
 دهوره ی هونه ر و په کیته ی و بهرزی گه لانه
 زانین له بروز داپه ، نه زانین له نه مانه
 گویا به درو روزی سهفا و سهیری جیهانه
 وه اللهی ده لیم روزی خهم و دهردی گرانه
 برروانه په کی مهستی مهی و مانی خوماره
 هیندیکس نهلی خیلقه نه کی میچی قومازه
 هیندی به قهزا گیرری سهری فلس و دیناره
 هیندی به ره زاهت له هه مو گیتی دیاره
 هیندیکس نهلی جوکری دهورانی زه مانه

سه برهک بهکی مه یلی له سه ر گانی نسیره
 بهک بهک به پررو پیره ژنی بی گمه فیره
 بهک برمی و داماره بهکی پوشته وو تیره ،
 بهک دهوله مهنی گونه کوری بی دل و خیره
 هم جامه سه رهنگه دهلی ، گانی ژنانه

ئوستادی نه دهب خوی به نه بهد مهستی شهرا به
 بو بو کهر و بو دانس دل و چه رگی گه با به
 بو هوشه وو فیشمال عجب عالی جه نابه
 شیخ و به گت و میران و مه لا پاک خرابه
 دهک دهستی غزه ب هه ل گری هم ده ورو دوکانه

کورر بابی نه سو تینی له بو تاگه قررانی
 بابیعی کورری خوی سه ر نه برری بو له ته تانی
 ناغا وه کو شهیره له بو تالانی شوانی
 زانا به دوسه د حیلله نه فو تینی نه زانی

هه ی خوت وه کو خوت چه رخی سته مکاری زه مانه

نه وجی که به قانونی نه دهب شوینی پیاوه
 جیگهی هونه ر و نه لسه فه وو علمی نه واره
 برروانه چلون نیسته وه ها زهنگی زراره
 مه یخانهبی مه خسوسه له هه ر جی به ککراوه

لهو جیگه چه هه رزانه شهرف بیره گرانه

﴿ وەتەن مژدەبی ﴾

وەتەن مژدەبی پارشیو گەرانه تاریکی ئەما بەرەو بەیانە
شور روغەخایی لە ناو گەلانی ئەلین وا دەورەیی ژینی کوردانە

نازانم راستە یاخەوم دیو

بیسەم دروزن تەواو فەوتاو فیشال و دروی قەدری ئەماو

زەنگی بەد ناوی لە عام زەرراو دەستەیی بی درو ئەسەر و لە ناو

نازانم راستە یاخەوم دیو

فەلسەفە و زانین گەوتە ناو کوردان بو بە فکری دل سەر بە متی نیشمان

کەس تی نا کوشی بو ئەیشی زیان مالی بە کتری قەت ناگن تالان

نازانم راستە یاخەوم دیو

ئەسەر و روزیکە روزی فەقیرە کومەلی هەزار بە را وو بیرە

پارە بەرستیش مات و زویرە چەشنی راو گەری بی شیر و تیرە

نازانم راستە یاخەوم دیو

بلین بە یار و لا با خەبالی لە سەری دەرکا فکری بە تالی

هەر قورر بپیوی خو بو منالی چونکە هوزی کورد چاویان هەمالی

نازانم راستە یاخەوم دیو

﴿ برا خوش بو ﴾

برا خوش بو مەر یوانم کە جیگەیی ، خانی خانان بو

نە جیگەیی خەلتی بیکارە و نە جیگەیی جەوری دەوران بو

مەساحەت گاه و مەبدانی دەره تقی (جنت الموی)

زەل و زوزی زریبـارم ، بە عەینی باخی رضوان بو

نه سیمې سوېجې (سه رمارو) هه ناسه ی به ردی (قاراوا)
 سه ری (گولبه ندی میراجی) ته ماشا گاهی که یوان بو
 گولاله ی ده شقی دولاشم وه نه وشه ی گو یزه به یخام
 له چاوی به د به دوری که ی وه کو فرده وس و غلمان بو
 له هه ربای مه لا پرسن که به خشش تا چه مه ندازه ؟
 له شېخ پرسن له بو بی تین جلون مه بدانی ئیجسان بو
 له برفه ی خه نجهر و ورشه ی ستار خانی له مل پیاوا
 وه کو جه ولانی روستهم بی که حه ربی ملکی توران بو
 له بو هه ربای ته وقیع و به جی هینانی موحتاجی
 درو ناکم مه گهر بیژم له دنیا (کانی سانان) بو
 به تو چی ؟ قانما بو تو نه بو روزی به کامی دل
 له سایه ی جه هلی کوردانوله بو تو (حفری نیران) بو

﴿ نه وروز نامه ﴾

موبارهك بی به سه ره به سقی که هه رهرو جه ژنی لاوانه
 موبارهك بی به دلخوشی که جه ژنی میرو گاوانه
 موبارهك بی که اهم نه وروزه جه ژنی میله نی کورده
 موبارهك بی به دل خوشی که جه ژنیکی قه دیمانه
 براهم روزه روزیکه که جه ژنی میله نی کورده
 براهم روزه ، روزیکه که نه خری هوزی کوردانه

له نه وروزا بو (که پنځه سره و) چوه سدر ته ختی ئیرانی
 هر هم نه وروزه به روزی جلوسی لها (که ریم خانه)
 له نه وروزا بو کاوه میسکی (ضحاکي) که دهر هینا
 هر هم نه وروزه به روزی فتوحانی هه لوخانه
 له نه وروزی هزار و بیستو پینجی هیجریا بو خو
 له هاری (زهلم) خان احمد چوه سدر ته ختی شاهانه
 قرری خسته (قزلباش) و شکانی هیزی (ته هماسیب)
 ته ماشای بهندی میژو که به روناکی ، نمایانه
 ده سا گوی را گره ، میلهت که چون ؟ ایستا که دامای
 له داخی سهر کزی توبه که (ذنح) جهرگی بریانه ۱
 ده سا چاکت به لادا که له مهیدانی فدا کاری
 بهرا بهر دوژمنت هر دم بنرکینه به شیرانه
 ده سا راستوین نهی میلهت هه نا که ی مات و بی هوشن
 له بهرچی ؟ خاکی زبختانت له بو تو کونجی زبندانه
 له بهرچی ؟ لاوی خون که رمت به شیو و مات و بی پره ننگه
 له بهرچی ؟ که نجی هوشیارت له بو تو جهرگی داغانه
 له بهرچی ؟ که ولی خوت نه سر و ووه کور پوی به کوشتی دای
 به (....) خوته سوتاوی ته داویت مه هل و لها نه
 ، یعنی بهك بگرن له دل دهر که زرقی به سگر
 به خهی به سگر بنالین به مه ستانه

برابن غایه تان بهك بی برای غایه بهك بونه

نهوهی کومهك به بیرت بی له هه ر لا بی براتانه

بی لاوی وه کیلم بی که هاو بیر و که هاو خوینه

بی لاوی وه کیلم بی که وهك من جهرگی داخانه

بی لاوی وه کیلم بی وه نهن نه فروشی بو پاره

بی لاوی وه کیلم بی ، له بو من هه ره گریانه

ده (قانع) هه ره گوه بو سه رمناره ی به رزی نامانجت

له ویدا بانگی ملی ده و بی وا روزی نیشمانه

﴿ وه سیهت بو خه نجهری کوررم ﴾

روه من مه سرم له پیدشا هوشی ایمانت بی

بیری جوز و نیشمان و زینی کوردانت بی

روله کم هینه ده بخوینه روی شارانت بی ا

هه ولی ته نه خوت نه ده ی هه ره هه ولی یارانت بی ا

توش وه گو من فه ره وه فه رموت با نه بی ا نه ی چاوه کم

هوشی خونت بی ده خیه کوهر نه که پتو ناوه کم

روله من تاوی مه لاو و له حظه بی دیوانه بوم

تاوی سوفی خانه تاوو گهه له ناو مه یخانه بوم

تاوی هاو رری کومه ل و تاوی ته واو بیگانه بوم

تاوی وه كره ندی قه له نده ر جار به جار شیخانه بوم

رو له گهر کاپي سهرا هانو نه بو بو توی ههزار
 بالی لی ههلامه چابک دی به دی وو شار به شار
 کومهلی پیکو بنی ههریک به ناوی (موسهطار)
 ئاحکومهت بیت اهزانی و توش نه خانه ئیش و کار

چو تهسهه کورمی بزانه پاره چون پهیدا هه گه
 چون به ئاحهق کورمی بی پشت و په قار سوا هه گه

رو له ههرا کاپی معاشتی بررا خوت که به کورد
 ههله که به پیدایه ده سینه و ما و دره و زهره و خورد
 کومهلی پیکو بنی برر بی له پیاوی دشت و ورد
 پیره جری به و چپ و چپ و قو مار و دهستور برد

بوی نه مأموریش بفاوه چون هه گه پاریزی نان
 کوردی چی ههروانی چی دوزمن به بو کوردی زوان

﴿ شین بو فایق بی کس ﴾

دیسان ههوری خهس و مک چاری جاران

خهس هه پاریزی له بانی باران

نال و چه خاخه و برسکهی له دور هانی ورزانی له سهه شماره زور

دای له بنچینهی زانیی کوردان

قورری دا به چاو دهستهی ههام فهران

قهلهی له دهس فایق خسته خوار له دنیا ده رجو بی گمی ههزار

بلین به گولان ههردیلی خاك بن له من خرابتر دیده نم ناك بن

گوینده هدر بگری تا تاخر زه مان کی بتلاوینی به شه شماری جوان ؟
 با پیره مه گرون پیر و زویر بی ا تا روزی مه حه هدر مهوی له پیر بی
 چونکه دواى بی گس ، بی گس مه گوی

گس تاوی تا با وهیج گس تا پهوی ا
 زه لم و تانجه رو بینه سه ر گریان
 بلین شاعری هوزی کوردان رو له شه شی له پلول شیرى مه پدان رو
 کانی که بیستم دایکی خاکی رهش شاعری وه های گرتونه باوهش
 بو روزی فهونی نهویم له قه لام به چاوی تهر و دله ی پر له خه م
 گویم گرت سکوردوستان به شین وزاری

به هه ی رو هه ی رو و به بی قه رای
 روانیم قه لای گرتوه له دهس میژوانه نوی بو (فایق بی گس)
 شهوی به ک شه مه له شه زده ی سه ه هه له نوزده ی کانون له کورر چوه دهه

به پیتی ته بجه د نوی بو کوردان

« خوین مه بارینی تا سمانی نه چمان »

(۱۹۴۹)

